

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ឯកសារ

ស្តីពី

សុវត្ថិភាពកុមារតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក
សម្រាប់កុមារវ័យជំទង់ ឬសិស្សមធ្យមសិក្សា

ឯកសារសម្រាប់សិស្ស

សុវត្ថិភាពកុមារតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិក
មជ្ឈមសិក្សា

ឯកសារសម្រាប់សិស្ស

ឆ្នាំ២០២៤

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

លេខ: ១៩៣៨ អយក.បក

ប្រកាស
ស្តីពី

ការអនុញ្ញាតឱ្យបោះពុម្ពផ្សាយ
ឯកសារស្តីពីសុវត្ថិភាពកុមារតាមប្រព័ន្ធអេឡិចត្រូនិច
សម្រាប់កុមារវ័យជំទង់ ឬសិស្សមធ្យមសិក្សា សម្រាប់សិស្ស

ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

- បានឃើញ រដ្ឋធម្មនុញ្ញ នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញ ព្រះរាជក្រឹត្យ លេខ នស/រកត/០៨២៣/១៩៨១ ចុះថ្ងៃទី២២ ខែសីហា ឆ្នាំ២០២៣ ស្តីពី ការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានឃើញ ព្រះរាជក្រម លេខ នស/រកម/០៦១៨/០១២ ចុះថ្ងៃទី២៨ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០១៨ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពី ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ នៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានឃើញ ព្រះរាជក្រម លេខ នស/រកម/០១៩៦/០១ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពី ការបង្កើតក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
- បានឃើញ ព្រះរាជក្រម លេខ នស/រកម/១២០៧/០៣២ ចុះថ្ងៃទី០៨ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០០៧ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពី ការអប់រំ
- បានឃើញ អនុក្រឹត្យ លេខ ២០ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែមេសា ឆ្នាំ១៩៩៦ ស្តីពី ការរៀបចំ និងការប្រព្រឹត្តទៅ នៃក្រសួង និងរដ្ឋលេខាធិការដ្ឋាន
- បានឃើញ អនុក្រឹត្យ លេខ ១០១ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី២៩ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២៤ ស្តីពី ការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅរបស់ ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
- យោងសេចក្តីសម្រេចលេខ ១១ អយក.សសរ. ចុះថ្ងៃទី៣០ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦ របស់ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ស្តីពីប្រព័ន្ធអនុម័តសៀវភៅសិក្សា និងសម្ភារឧបទេស
- យោងលិខិតលេខ ១១៨៩-២៤ ចុះថ្ងៃព្រហស្បតិ៍ ៧កើត ខែកត្តិក ឆ្នាំរោង ឆស័ក ព.ស.២៥៦៨ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី៧ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៤ របស់អង្គការធានាហ្វូនកម្ពុជា
- យោងលិខិតលេខ ៣៦៦ អគ.អរ ចុះថ្ងៃអង្គារ ១២កើត ខែកត្តិក ឆ្នាំរោង ឆស័ក ព.ស.២៥៦៨ ត្រូវនឹងថ្ងៃទី១២ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០២៤ របស់អគ្គនាយកដ្ឋានអប់រំ

សម្រេច

ប្រការ១._ អនុញ្ញាតឱ្យបោះពុម្ពផ្សាយ «ឯកសារស្តីពីសុវត្ថិភាពកុមារតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ សម្រាប់កុមារវ័យ ជំទង់ ឬសិស្សមធ្យមសិក្សា សម្រាប់សិស្ស» ដែលរៀបចំឡើងដោយក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា ក្រោមកិច្ចសហការពីអង្គការឆាលហ្វានកម្ពុជា អង្គការឆាលហ្វានកូរ៉េ និងអង្គការបង្រៀនដើម្បីកម្ពុជា តាមរយៈជំនួយឧបត្ថម្ភពីមូលនិធិធនាគារអ៊ូរី(ខេមបូឌា) ដើម្បីប្រើប្រាស់ជាឯកសារជំនួយការបង្រៀន និងរៀន កម្រិតមធ្យមសិក្សា នៅតាមសាលារៀនមធ្យមសិក្សាចំណេះទូទៅ ទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

ប្រការ២._ អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន អគ្គនាយកដ្ឋានអប់រំ នាយកដ្ឋានមធ្យមសិក្សាចំណេះទូទៅ នាយកដ្ឋានអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធនិងបរិយាបន្ន នាយកដ្ឋានបរិក្ខាកម្មឌីជីថល នាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា មន្ទីរអប់រំ យុវជន និង កីឡារាជធានី ខេត្ត កាណ្ឌាយ៉ាអប់រំ យុវជន និងកីឡានៃរដ្ឋបាលក្រុង ស្រុក ខណ្ឌ សាលារៀនមធ្យមសិក្សាចំណេះទូទៅ និងអង្គការឆាលហ្វានកម្ពុជា មានភារកិច្ចអនុវត្តប្រកាសនេះ។ **ប.ក**

ថ្ងៃ ច័ន្ទ ៣០ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០២៤
ធ្វើនៅរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ២២ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០២៤

កន្លែងទទួល៖

- គ្រប់រដ្ឋបាលរាជធានី ខេត្ត
- អគ្គលេខាធិការដ្ឋាន
- គ្រប់អគ្គនាយកដ្ឋាន និងអគ្គាធិការដ្ឋាន
- ឧទ្ធកាល័យឯកឧត្តមបណ្ឌិតសភាចារ្យឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី
«ដើម្បីជ្រាបជាព័ត៌មាន»
- ដូចប្រការ២ «ដើម្បីអនុវត្ត»
- កាលប្បវត្តិ
- ឯកសារ នាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍកម្មវិធីសិក្សា

បណ្ឌិតសភាចារ្យ ហង់ ជួន ណារ៉ុន

អារម្ភកថា

ការអប់រំសម្រាប់ពលរដ្ឋឌីជីថល៖ "សុវត្ថិភាពអនឡាញ សម្រាប់កុមារ"

សព្វថ្ងៃនេះកុមារ និងយុវជនធ្វើដំណើរទៅកាន់ពិភពលោកពីលេខកូដគោលពី ០ និង ១ តាំងពីកំណើត។ ពួកគេរៀនពីរបៀបប្រើអ៊ីនធឺណិត និងទូរសព្ទទំនើបដោយស្វ័យប្រវត្តិដូចជាការរៀនដើរ។ មនុស្សសម័យថ្មី ឬហៅថា PhonoSapiens មានភាពស្មុំនឹងវេទិកាអ៊ីនធឺណិតច្រើនជាងស្គាល់អ្នកជិតខាងរបស់ពួកគេ ឬស្គាល់ហាងអ៊ីនធឺណិតកាហ្វេជាជាងសួនកុមារ និងស្គាល់YouTube ជាជាង ហាងលក់សៀវភៅ។ កម្រងសៀវភៅនេះបង្កើតឡើងដើម្បីប្រកួតប្រជែងពិភពឌីជីថលរបស់កុមារ និងយុវជន ទៅជាបណ្តាញដ៏ប្រសើរ។

នៅអំឡុងពេលការរីករាលដាលជំងឺកូវីដ-១៩ គ្រប់ផ្នែកនៃជីវិតរបស់កុមារ និងយុវជនបានធ្វើការផ្លាស់ប្តូរទៅប្រើប្រាស់អ៊ីនធឺណិតទាំងការរៀនសូត្រការកម្សាន្ត និងទំនាក់ទំនង។ នៅពេលនេះយើងត្រូវឈ្វេងយល់ពីរបៀបប្រើប្រាស់វាឱ្យបានប្រសើរជាងមុន ជំនួសឱ្យគិតពី រយៈពេលដែលពួកគេប្រើ។ យើងត្រូវតែជួយពួកគេការពារខ្លួនពីគ្រោះថ្នាក់នៃការញៀនឌីជីថលភាពខ្វះចន្លោះនៃព័ត៌មានការស្អប់ ហិង្សា និងការជ្រៀតជ្រែកឯកជនភាព ហើយ មានការបញ្ចេញមតិដោយសកម្មដើម្បីធានាថា បណ្តាញឌីជីថលជាកន្លែងកុមាររីករាយសម្រាប់ជំនាន់ក្រោយរបស់យើង។

យើងជឿថាការអប់រំគឺជាកត្តាសំខាន់មួយក្នុងចំណោមកត្តាសំខាន់ដែលអាចការពារកុមារ និងយុវជនពីគ្រោះថ្នាក់ផ្សេងៗនៅលើអ៊ីនធឺណិត។ យើងសង្ឃឹមថាសៀវភៅនេះនឹងធ្វើជាមគ្គុទ្ទេសក៍សមស្របសម្រាប់ពួកគេអភិវឌ្ឍគុណសម្បត្តិ និងឈ្វេងយល់អំពីសិទ្ធិរបស់ពួកគេនៅក្នុងពិភពអនឡាញ។ គោលដៅរបស់យើងគឺដើម្បីកុមារ និងយុវជនក្លាយជាអ្នកចូលរួមយ៉ាងសកម្មក្នុងការបង្កើតបរិយាកាសអនឡាញប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និងភាពសប្បាយរីករាយ។

ឯកសារនេះ ជាឯកសារដំបូងដែលក្រុមការងារយើងបានអភិវឌ្ឍឡើង និងអាចមានចំណុចខ្វះខាតដោយអចេតនាណាមួយកើតឡើង។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ យើងខ្ញុំរីករាយទទួលយកនូវមតិយោបល់កែលម្អពីអ្នកអាន អ្នកសិក្សា និងលោកគ្រូអ្នកគ្រូដើម្បីកែលម្អឯកសារនេះឱ្យកាន់តែល្អ និងសមស្របបំផុតសម្រាប់កុមារ និងយុវជន។ អង្គការនាលហ្វាន កម្ពុជាប្តេជ្ញាការពារសិទ្ធិរបស់កុមារ និងយុវជនតាមបណ្តាញអនឡាញ និងកសាងទីកន្លែងកុមារមេត្រីនៅក្នុងពិភពឌីជីថលសម្រាប់កុមារ។

គណៈកម្មការនិពន្ធ

គណៈកម្មការគ្រប់គ្រង

ឯកឧត្តម បណ្ឌិតសភាចារ្យ ហង់ជួន ណារ៉ុន ឧបនាយករដ្ឋមន្ត្រី រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
ឯកឧត្តម អ៊ុង ជិនណា អគ្គនាយកនៃអគ្គនាយកដ្ឋានអប់រំ
លោក សុក ថា ប្រធាននាយកដ្ឋានបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន
លោក ស៊ុន ប៊ុណ្ណា ប្រធាននាយកដ្ឋានអភិវឌ្ឍន៍កម្មវិធីសិក្សា
លោក លីម វណ្ណា ប្រធាននាយកដ្ឋានសំណង់
លោក អិត ជេដ្ឋា អនុប្រធាននាយកដ្ឋានមធ្យមសិក្សាចំណេះទូទៅ
លោកស្រី អ៊ុក ណារិន មន្ត្រីគ្រប់គ្រងកម្មវិធីនៃអង្គការឆាលហ្វានកម្ពុជា
លោក ស៊ី មុនីរ័ត្ន នាយកប្រតិបត្តិនិងជាតំណាងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍
លោក ចាន់ណារិន ប្រធានគ្រប់គ្រងកម្មវិធីនៃអង្គការឆាលហ្វានកម្ពុជា

គណៈកម្មការនិពន្ធ

កញ្ញា សេង ស៊ីណេត
លោកស្រី អឿន ចំរុង
លោក អិន ដាវី
លោក ស៊ុន ដារ៉ា

លោក លីម សុត្តាវិទូ
លោកស្រី អិត ចណ្ណា
កញ្ញា ឈឿង ថាសីណា
លោកស្រី សរ វរលក្ខណ៍

ជំនួយការបច្ចេកទេស

Ms. Namhee Yoon, ChildFund Korea
Mr. Nov Samnang, ChildFund Cambodia

មាតិកា

ផ្នែកទី១៖ ឯកសារ ជំនួយការស្រាវជ្រាវ

ឯកសារទី១៖ ពាក្យប្រើប្រាស់ក្នុងអ៊ីនធឺណិត	7
ឯកសារទី២៖ អត្ថប្រយោជន៍នៃការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធអនឡាញរបស់ កុមារវ័យជំទង់	10
ឯកសារទី៣៖ ធាតុផ្សំសំខាន់ៗនៃអ៊ីនធឺណិត	11
ឯកសារទី៤៖ ការទទួលបានការគាំទ្រចំពោះបញ្ហាភិក្ខុការពារកុមារតាម ប្រព័ន្ធអនឡាញ.....	12
ឯកសារទី៥៖ សំនួរសម្រាប់ការពិភាក្សាអំពីសុវត្ថិភាពតាមប្រព័ន្ធ អនឡាញ.....	15
ឯកសារទី៦៖ ការជួយកុមារវ័យជំទង់មានសុវត្ថិភាពប្រព័ន្ធអនឡាញ.....	17
សិទ្ធិប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធខ្ចីដីថលរបស់កុមារ	20
ខិត្តប័ណ្ណ៖ គន្លឹះសុវត្ថិភាពសម្រាប់កុមារវ័យជំទង់តាមប្រព័ន្ធអនឡាញ ..	21

ផ្នែកទី២៖ ការណែនាំមុខងារ សុវត្ថិភាពទូទៅនៃថ្នាល កម្មវិធី

ការកំណត់ការមើលឃើញជាសាធារណៈ	25
ការរុករកដោយសុវត្ថិភាព	27
កម្រងអនុស្សាវរីយ៍ (Memories)	28
ចាកចេញពីគណនី	29
ការរាំងឡប់ (Blocking).....	33
ការលាក់ (Hiding).....	37
ការរាយការណ៍ (Reporting).....	39
ការកំណត់ទីតាំង.....	43
ការប្រោះ និងការកម្រិត (Limiting and Filters)	44

ឯកសារទី១

ពាក្យប្រើប្រាស់ក្នុងអ៊ីនធឺណិត

បញ្ជីនៃពាក្យ និងឃ្លាដែលប្រើជាទូទៅសម្រាប់ពិពណ៌នាអំពីការប្រើប្រាស់ តាមប្រព័ន្ធអនឡាញប្រចាំថ្ងៃដែលមាននៅក្នុងកញ្ចប់វគ្គបណ្តុះបណ្តាលកម្មវិធី Swipe Safe

កម្មវិធី (App)

គឺជាពាក្យកាត់នៃពាក្យ (Application)។ វាជាពាក្យដែលប្រើញឹកញាប់ ដើម្បីពណ៌នាពីកម្មវិធីនៃឧបករណ៍ចល័ត និងសម្រាប់កុំព្យូទ័រ។

សារសន្ទនា

មានសមត្ថភាពក្នុងការចែករំលែកសារភ្លាមៗនៅក្នុងការសន្ទនាដែលភាគច្រើនប្រើការសរសេរហើយក៏អាចមានការផ្ញើសារជាសំឡេងនិងវីដេអូកាន់តែច្រើនឡើង មានដូចជារូបភាព ជំរឿនអារម្មណ៍(emojis) និងស្ទីក័រក៏ត្រូវបានគេប្រើជាអក្សរខ្លីនៅក្នុងការសន្ទនាផងដែរ។

មតិយោបល់

គឺជាការឆ្លើយតបទៅនឹងខ្លឹមសារមាតិកានៃការបង្ហាត់បង្រៀនរបស់នរណាម្នាក់។ ការមានមតិយោបល់នៅលើខ្លឹមសារមាតិការបស់អ្នកដទៃគឺ អាចលាក់ ឬលុបមតិយោបល់ប្រសិនបើពួកគេចង់ធ្វើ។

ខ្លឹមសារមាតិកា

គឺជាការសរសេរ ពាក្យ ឬឃ្លា និងសម្ភារៈផ្សេងទៀត ដើម្បីឱ្យបានមើលឃើញ ដែលអ្នកប្រើប្រាស់បានផលិត ហើយបន្ទាប់មកបានដាក់បង្ហាត់តាមប្រព័ន្ធអនឡាញមានដូចជា រូបថត វីដេអូ និងខ្លឹមសារមាតិកាដែលបានបង្ហាត់ ឬ blogs។ ទាំងអស់នេះត្រូវបានបង្កើតឡើងដើម្បីឱ្យទស្សនិកជន បានមើល បានចូលរួមផ្តល់មតិយោបល់ការចូលចិត្ត(Like)និងការចែករំលែក។

ជំរឿនអារម្មណ៍ (Emojis)

រូបភាពតូចៗដែលប្រើជាជំរឿន(សរសេររហ័សដោយប្រើសញ្ញា) សម្រាប់បង្ហាញអារម្មណ៍ នៅក្នុងការសន្ទនា និងការចូលរួមតាមប្រព័ន្ធអនឡាញផ្សេងទៀត។ ជំរឿនទាំងនេះមានរូបបង្ហាញពីអត្ថន័យខុសៗគ្នា (😊 😡 🍔 🍰 🍷)។ ពេលខ្លះវត្ថុតែមួយអាចមានអត្ថន័យច្រើន ដូចជារូបបេះដូង(❤️)អាចមានន័យ ជាមិត្តភាព ក្តីស្រឡាញ់ ការពេញចិត្ត។ល។

អ៊ីនធឺណិត

ប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រពិភពលោកដែលអាចឱ្យមនុស្សចែករំលែកព័ត៌មាន និងទាក់ទងគ្នា ទៅវិញទៅមក។

ការចូលចិត្ត

គឺជាវិធីសាមញ្ញបំផុតក្នុងការបង្ហាញអារម្មណ៍នៅលើខ្លឹមសារមាតិកា។ ថ្នាល កម្មវិធីជាច្រើនមានវិធីដែលអាចឱ្យអ្នកបង្ហាញអារម្មណ៍ និងថ្នាលកម្មវិធីមួយចំនួន អាចឱ្យអ្នកផ្តល់នូវប្រភេទផ្សេងគ្នានៃការបង្ហាញ “ការចូលចិត្ត” ឧទាហរណ៍អាច បង្ហាញថា “គួរឱ្យចាប់អារម្មណ៍” ឬ “ចូលចិត្ត” ឬ “សោកសៅ” ។

ហ្គេមអនឡាញ

ពណ៌នាអំពីការលេងហ្គេមតាមរយៈឧបករណ៍ដែលភ្ជាប់អ៊ីនធឺណិត។ អ្នកលេងហ្គេម អាចលេងតែម្នាក់ឯង ឬអាចភ្ជាប់ជាមួយអ្នកលេងផ្សេងទៀតតាមរយៈអ៊ីនធឺណិត។ ដោយប្រើកុំព្យូទ័រ ម៉ាស៊ីនហ្គេម និងឧបករណ៍ចល័តផ្សេងទៀត ដែលមានការលេង កាន់តែច្រើនឡើង។ ហ្គេមមួយចំនួនដូចជា Roblox និង Minecraft ត្រូវបានរចនា ឡើងដើម្បី ឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងដល់អ្នកលេង និងអាចផ្លាស់ប្តូរ និងវិវឌ្ឍការលេង រួមគ្នាតាមវិធីផ្សេងៗជាច្រើន។ ឧទាហរណ៍ ហ្គេមទាំងនេះអាចលេងជាតួអង្គ (Halo, PUBG, Legend of Zelda) ការរៀបរៀង និងយុទ្ធសាស្ត្រ (The Sims, Animal Crossing, Warcraft) និងហ្គេម Arcade (Candy Crush)។

ថ្នាលកម្មវិធី

គឺជាពាក្យមួយដើម្បីពណ៌នា “កម្មវិធីទូទៅ” និងកម្មវិធីដែលមនុស្សប្រើប្រាស់តាមប្រព័ន្ធ អនឡាញ។ ថ្នាលកម្មវិធីសម្រាប់ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយសង្គមរួមមាន Facebook និង TikTok ជាដើម។ ថ្នាលកម្មវិធីសម្រាប់ការសន្ទនារួមមាន WhatsApp, Line ឬ Messenger ជាដើម។ ថ្នាលកម្មវិធីហ្គេមរួមមាន Roblox, Halo និង Fortnite ។ ថ្នាលកម្មវិធីពិសេស រួមមាន Discord និង Twitch ។ ថ្នាលកម្មវិធីជាច្រើនបានដាក់បញ្ចូលមុខងាររួមគ្នាកាន់តែ ច្រើន ឧទាហរណ៍ Instagram អាចអនុញ្ញាតឱ្យបង្ហាញខ្លឹមសារមាតិកាដូចជា សារសន្ទនា និងមុខងារផ្សាយផ្ទាល់ ជាដើម។

ការបង្ហាញ

ជាខ្លឹមសារមាតិកាមួយដែលត្រូវបានចែករំលែកនៅលើអ៊ីនធឺណិតតាមរយៈគណនី ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់បុគ្គលម្នាក់នៅក្នុងកម្មវិធីមួយ ចំនួនដូចជា (TikTok, Instagram ឬ Facebook)។ អាចរួមបញ្ចូលការសរសេរ វីដេអូ ឬរូបភាព។ អ្នកបង្ហាញអាចកែសម្រួល ឬលុបការបង្ហាញបាន។

**ការកំណត់
សុវត្ថិភាព
និងសន្តិសុខ**

គឺជាការកំណត់ថ្នាលកម្មវិធីដែលអាចឱ្យអ្នកប្រើប្រាស់ជ្រើសរើសជាសាធារណៈ ឬឯកជនលើគណនីរបស់ខ្លួន។ ការកំណត់ទាំងនេះ ក៏អាចជួយសម្រួល ឱ្យអ្នកធ្វើការសម្រេចចិត្តលើខ្លឹមសារមាតិកាដែលប៉ះពាល់ដល់អ្នក និងទាក់ទងនឹងអ្នក។ ការកំណត់នេះ ត្រូវបានបង្ហាញដោយរូបសញ្ញាស្តី ឬប៊ូតុងដែលមានចំណុចបី ឬត្រៃបីនៅជ្រុងផ្នែកខាងលើ។

**កម្មវិធីរុករក
(Search
Engine)**

ជាថ្នាលកម្មវិធីដែលអាចឱ្យអ្នកស្វែងរកក្នុងអ៊ីនធឺណិត។ Googleត្រូវបានប្រើប្រាស់យ៉ាងទូលំទូលាយរួមមានកម្មវិធីផ្សេងទៀតដូចជា Bing និង DuckDuckGo ជាដើមដែលអាចផ្តល់នូវតំណភ្ជាប់ទៅកាន់គេហទំព័រដែលពាក់ព័ន្ធទៅនឹងពាក្យរុករករបស់អ្នក។ កុមារវ័យជំទង់ជាច្រើនប្រើប្រាស់កម្មវិធី Facebook និង TikTok ដើម្បីរុករកព័ត៌មាន ប៉ុន្តែលទ្ធផលទទួលបានមិនទូលំទូលាយដូចGoogle ទេ។

**ការចែក
រំលែក**

គឺសំដៅទៅការចែកចាយលើខ្លឹមសារមាតិកាដែលមានស្រាប់ដែលកំពុងចរាចរ។ មានថ្នាលកម្មវិធីផ្សេងៗគ្នាទៀត អាចឱ្យអ្នកប្រើ “បង្ហាញឡើងវិញ” ឬចែករំលែកមាតិកាដែលមានស្រាប់ ដោយប្រើគណនីផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេ។ ថ្នាលកម្មវិធីមួយចំនួនអាចឱ្យអ្នកកំណត់ការចែករំលែកមាតិកានៅលើគណនីរបស់អ្នក។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ នៅតែអាចចងចាំបាន ដោយប្រើរូបថតអេក្រង់(screenshot)។

**ប្រព័ន្ធ
ផ្សព្វផ្សាយ
សង្គម**

ជាពាក្យពណ៌នាអំពីថ្នាលកម្មវិធីដែលមនុស្សប្រើ និងភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយមនុស្សផ្សេងទៀត ដើម្បីចែករំលែកខ្លឹមសារមាតិកាគ្នាទៅវិញទៅមក តាមរយៈបច្ចេកវិទ្យាតាមប្រព័ន្ធអនឺណិត។

ស្តីត្រី

គឺជារូបភាពមានចលនាលម្អិតជាងជវលេខអារម្មណ៍ (emojis) ដែលតំណាងឱ្យតួអង្គជាច្រើនប្រើដោយឥតគិតថ្លៃ ប៉ុន្តែក៏មានជាលក្ខខណ្ឌអាចទិញបានដែរ។ ស្តីត្រីទាំងនេះអាចនៅស្ងៀម ឬមានចលនា ត្រូវបានគេប្រើជាជវលេខសម្រាប់បង្ហាញអារម្មណ៍ ក្នុងការសន្ទនា។

ឯកសារទី២

អត្ថប្រយោជន៍នៃការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធអនឡាញរបស់កុមារវ័យជំទង់

១. ទំនាក់ទំនងក្នុងសង្គម និងទំនាក់ទំនងជាមួយមិត្តភក្តិ និងគ្រួសារ

២. ការទទួលបានព័ត៌មានជុំវិញពិភពលោក

៣. ការបង្ហាញអំពីខ្លួនឯង និងការថ្លែងប្រឌិត

៤. ការគាំទ្រសម្រាប់ការអប់រំ និងការរៀនសូត្រ

៥. ការពង្រឹងជំនាញបច្ចេកវិទ្យាឌីជីថល

៦. ឱកាសការងារនាពេលអនាគត

ឯកសារទី៣

ធាតុផ្សំសំខាន់ៗនៃអ៊ីនធឺណិត

១. សាធារណៈ

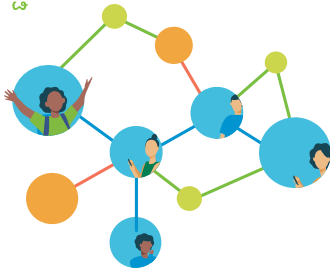
រាល់ព័ត៌មានដែលអ្នកបង្ហោះ ឬចែករំលែកតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ ទោះបីជាអ្នកធ្វើវាដោយឯកជនក៏ដោយវានៅតែអាចបង្ហាញជាសាធារណៈ។

២. អចិន្ត្រៃយ៍

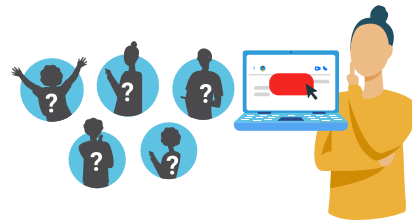
អ្វីដែលយើងបង្ហោះនៅលើបណ្តាញអ៊ីនធឺណិតអាចស្ថិតនៅមានជារៀងរហូត។

៣. ការផ្សាភ្ជាប់

អ៊ីនធឺណិតអាចឱ្យយើងភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយមនុស្សជុំវិញពិភពលោក ប៉ុន្តែមិនមែនគ្រប់គ្នាសុទ្ធតែគួរឱ្យទុកចិត្តនោះទេ។

៤. អនាមិកភាព

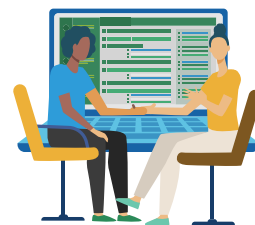
មនុស្សប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធអនឡាញអាចលាក់បាំងអត្តសញ្ញាណរបស់ខ្លួន។ មនុស្សមួយចំនួនទៀតអាចធ្វើបែបនេះដើម្បីបញ្ឆោត ឬធ្វើឱ្យយើងមានគ្រោះថ្នាក់។

៥. ប្រភពព័ត៌មាន

យើងអាចទទួលបានព័ត៌មានច្រើន ប៉ុន្តែត្រូវគិតឱ្យបានហ្មត់ចត់ ថាតើវាជាការពិត ត្រឹមត្រូវ នឹងអាចទុកចិត្តបានដែរឬទេ។

៦. ការគោរព

នៅពេលមនុស្សធ្វើការប្រាស្រ័យទាក់ទងគ្នាតាមរយៈអេក្រង់ ឬអនឡាញនោះពួកគេអាចមានអារម្មណ៍មិនសូវខ្វល់នឹងមិនសូវទុកចិត្ត។ ប៉ុន្តែវាជាការសំខាន់ដែលត្រូវចងចាំថាការសន្ទនាជាមួយមនុស្សនៅលើបណ្តាញអនឡាញទាមទារឱ្យមានការគោរព និងឱ្យតម្លៃដល់អ្នកដទៃ និងខ្លួនឯង។

ឯកសារទី៤

ការទទួលបានការគាំទ្រចំពោះបញ្ហាវិវត្តការការពារកុមារតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ

ស្តាប់

- ស្តាប់ដោយយកចិត្តទុកដាក់នូវអ្វីដែលកុមារវ័យជំទង់និយាយ
- ជឿអ្វីដែលពួកគេប្រាប់អ្នក
- គ្រប់គ្រងចិត្ត និងប្រតិកម្មផ្លូវចិត្តរបស់អ្នកតាមដែលអាចធ្វើទៅបាន
- អនុញ្ញាតឱ្យពួកគេចែករំលែកនូវអ្វីដែលគាត់ចង់និយាយ។ រឿងខ្លះបើគេមិនចង់និយាយ កុំជំរុញគេ ទោះបីជាអ្នកមិនយល់ក៏ដោយ។ នេះអាចធ្វើការសន្ទនា ឈានបន្តលើសពីលើកទីមួយ
- ព្យាយាមមិនសួរសំណួរច្រើន
- ព្យាយាមមិនបង្ហាញដំណោះស្រាយណាមួយឡើយ
- ត្រូវប្រាកដថាអ្នកមិនវិនិច្ឆ័យអ្វីដែលបានកើតឡើងថា “ល្អ ឬ អាក្រក់” ព្រោះវាហាក់ដូចជាការស្តីបន្ទោស។ ត្រូវមានភាពអព្យាក្រឹតក្នុងការឆ្លើយតប
- កុំបន្ទោសគេ ត្រូវបញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់ថា នេះមិនមែនជាកំហុសរបស់គេទេ។

វិវត្តការពារ

- ប្រាប់ពួកគេដោយផ្ទាល់ថាអ្នកធ្វើគ្រប់យ៉ាងដើម្បីរក្សាសុវត្ថិភាពរបស់ពួកគេ
- អរគុណដែលពួកគេជឿទុកចិត្តលើអ្នក ហើយអ្នកនៅតែបន្តធ្វើឱ្យពួកគេមានការជឿទុកចិត្តលើអ្នក
- វាអាចមានប្រយោជន៍ ក្នុងការបង្ហាញថាអ្នកមិនដឹងច្បាស់ថាត្រូវធ្វើយ៉ាងណានោះទេ ប៉ុន្តែយើងនឹងរកឱ្យឃើញនូវដំណោះស្រាយជាមួយគ្នាប្រសិនបើពួកគេចង់ធ្វើ
- ត្រូវប្រយ័ត្នកុំសន្យាអ្វីដែលខ្លួនឯងមិនអាចធ្វើបាន ឬផ្តល់ឱ្យ។

ការគ្រប់គ្រង

- កំណត់អត្តសញ្ញាណមនុស្សដែលអាចទុកចិត្ត និងពឹងផ្អែកបាន
- ត្រូវចាំថា ពួកគេមិនចាំបាច់បញ្ចេញនូវកង្វល់ ឬនិយាយអំពីការរំលោភបំពាន ដើម្បីឱ្យមានការយកចិត្តទុកដាក់ពីអ្នកជុំវិញខ្លួន
- ប្រាប់ពួកគេអំពីសេវាគាំទ្រណាមួយដែលអ្នកដឹង
- ជួយពួកគេក្នុងការស្វែងរកសេវាគាំទ្របន្ថែមទៀតសម្រាប់ពួកគេ
- សូមមានវត្តមានជាមួយពួកគេ នៅពេលដែលពួកគេត្រូវការសេវាគាំទ្រ។

**ចុះបើនៅប្រទេស
ឥណ្ឌូនេស៊ី តើអ្នក
អាចទាក់ទង
អ្នកណា?**

- សំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌបន្ទាន់ត្រូវរាយការណ៍ទៅនគរបាល៖
- លេខទូរសព្ទទាន់ហេតុការណ៍៖ ១២៨៨
- បណ្តាញទូរសព្ទជំនួយកុមារកម្ពុជាអាចទាក់ទងបាន ដោយមនុស្សពេញវ័យ និងកុមារវ័យជំទង់ ដើម្បីទទួលបានការពិគ្រោះយោបល់ ឬការបញ្ជូនបន្ត៖
- បណ្តាញទូរសព្ទជំនួយកុមារកម្ពុជា ១២៨០
- អង្គការជំនួយសង្គមខាងក្រោមអាចទាក់ទងដើម្បីទទួលបានការគាំទ្រអំពីបញ្ហា តាមប្រព័ន្ធអនឡាញ៖
- ឈ្មោះ និងព័ត៌មានលម្អិតនៃអង្គការធ្វើការកិច្ចការពារកុមារសម្រាប់ បញ្ជូនបន្តដែលអង្គការឆាលហ្វាន ធ្វើការជាមួយ
- អង្គការសកម្មភាពដើម្បីកុមារ (APLE)
- ទូរសព្ទ ០៩២ ៣១១ ៥១១
- អង្គភាពកិច្ចការពារកុមារ (CPU)
- ទូរសព្ទ ០៧៧ ២៤ ៧២ ៤៧ (២៤ម៉ោង/៧ថ្ងៃក្នុងមួយសប្តាហ៍)
- ប្រសិនបើមានការព្រួយបារម្ភពាក់ព័ន្ធនឹងបុគ្គលិករបស់អង្គការឆាលហ្វាន ChildFund អ្នកអាចទាក់ទងដោយសម្ងាត់ដោយផ្ញើអ៊ីមែលទៅ wpo@childfund.org.au

ការរាយការណ៍នៅក្នុងថ្នាលកម្មវិធីពេញនិយម៖

កម្មវិធី FACEBOOK

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់រាយការណ៍៖ <https://www.facebook.com/report>
ទម្រង់របាយការណ៍៖ <https://www.facebook.com/help/contact/274459462613911>

កម្មវិធី INSTAGRAM

សេចក្តីណែនាំសម្រាប់រាយការណ៍៖ <http://help.instagram.com/165828726894770>
ទម្រង់របាយការណ៍៖ <http://help.instagram.com/contact/584460464982589>

កម្មវិធី TIKTOK

ការណែនាំសម្រាប់រាយការណ៍៖ <https://support.tiktok.com/en/privacy-safety/report-inappropriate-content-default>
ផ្ញើអ៊ីមែលរបាយការណ៍ទៅ៖ info@tiktok.com

កម្មវិធី WHATSAPP

ផ្ញើអ៊ីមែលរបាយការណ៍ទៅ៖ support@whatsapp.com

កម្មវិធីហ្គេម ROBLOX

ផ្ញើអ៊ីមែលរបាយការណ៍ទៅ៖ info@roblox.com

កម្មវិធីហ្គេម FORTNITE

រាយការណ៍ដោយប្រើទម្រង់ទំនាក់ទំនងនេះ៖ <https://www.epicgames.com/help/en-US/fortnite-c5719335176219>

កម្មវិធីហ្គេម MINECRAFT

ការណែនាំសម្រាប់រាយការណ៍៖ <https://minecraft.net/en-us/help/>
ការណែនាំបន្ថែមលើការរាយការណ៍នៅក្នុងថ្នាលកម្មវិធីផ្សេងទៀត៖
<https://cyberbullying.org/report>

ឯកសារទី៥

សំណួរសម្រាប់ការពិភាក្សាអំពីសុវត្ថិភាពតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ

បច្ចេកទេសទូទៅ

- តើមិត្តភក្តិរបស់អ្នកភាគច្រើនភ្ជាប់ថ្នាលកម្មវិធីអ្វី?
- តើធ្លាប់មានអ្នកមិនស្គាល់បានទាក់ទងមកអ្នកដែរទេ?
- តើអ្នកធ្លាប់និយាយជាមួយនរណាម្នាក់ដែលមិនធ្លាប់រៀនជាមួយអ្នកដែរឬទេ?
- តើកម្មវិធីអ្វីដែលអ្នកចូលចិត្តជាងគេ? តើអ្នកប្រើវាដើម្បីអ្វី?
- តើកម្មវិធីណាដែលល្អបំផុតសម្រាប់សន្ទនា? ហេតុអ្វី?
- តើអ្នកតាមដាននរណា(Follow)?
- តើនរណាមានអ្នកតាមដាន(Follower)ច្រើនជាងគេ នៅលើ (TikTok/Instagram) នៅសាលារៀនរបស់អ្នក? ហេតុអ្វី? តើអ្នកគិតយ៉ាងណាចំពោះអ្នកដែលគេតាមដានច្រើន?
- តើមិត្តរបស់អ្នកប្រើថ្នាលកម្មវិធីផ្សេងគ្នាក្នុងពេលតែមួយដែរឬទេ? (ឧ. ពេលកំពុងលេងហ្គេម?)
- តើអ្នកមានអ្នកតាមដានប៉ុន្មាននាក់នៅលើកម្មវិធី Instagram/TikTok/Facebook?
- តើអ្នកមាន “មិត្តជិតស្និទ្ធ” ប៉ុន្មាននាក់នៅលើកម្មវិធី Instagram បើប្រៀបធៀបជាមួយអ្នកតាមដានទូទៅរបស់អ្នក?
- តើអ្នកគិតថា បុគ្គលិកលក្ខណៈរបស់អ្នកនៅតាមប្រព័ន្ធអនឡាញមានភាពខុសគ្នាទេ បើធៀបនឹងជីវិតពិតខាងក្រៅ? ខុសយ៉ាងដូចម្តេច?
- តើអ្នកចូលចិត្តប្រើឧបករណ៍អ្វីខ្លះសម្រាប់ថ្នាលកម្មវិធីផ្សេងៗ?

ការរុករកតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ

- តើអ្នកធ្លាប់បានឃើញមនុស្ស«ព្រួញគ្នា»វាយប្រហារមនុស្សម្នាក់តាមប្រព័ន្ធអនឡាញដែរឬទេ?
- តើអ្នកធ្លាប់ត្រូវបានគេដាក់ភ្ជាប់រូបភាពក្នុងគណនីរបស់អ្នក (tag) ដែលធ្វើឱ្យអ្នកមិនសប្បាយចិត្តដែរឬទេ?
- តើការរុករកតាមអ៊ីនធឺណិតកើតឡើងច្រើននៅសាលារៀនរបស់អ្នកទេ?
- តើអ្នកធ្វើអ្វីនៅពេលអ្នកឃើញអ្នកផ្សេងទៀតត្រូវបានគេរុករកតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ?
- តើមានផលប៉ះពាល់អ្វីខ្លះទៅលើមនុស្សដែលត្រូវបានគេរុករក? តើពួកគេអាចធ្វើអ្វីខ្លះបាន?
- តើអ្នកគិតថាសាលារៀនរបស់អ្នក យកចិត្តទុកដាក់ចំពោះការរុករកតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ ឬទេ? តើសាលារៀនគួរធ្វើអ្វីខ្លះ?
- តើមានវិធីណាមួយដើម្បីវាយការណ៍អំពីការរុករកតាមប្រព័ន្ធអនឡាញដោយអនាមិកនៅសាលារៀនរបស់អ្នកដែរឬទេ (អំពីអ្នក ឬនរណាម្នាក់ផ្សេងទៀត ប្រសិនបើអ្នកឃើញ)
- តើអ្នកធ្លាប់លុបមតិយោបល់ ឬការបង្ហោះនៅលើទំព័ររបស់អ្នកដែលអ្នកដទៃបានសរសេរដែរ ឬទេ?
- តើនៅសាលារៀនមានពាក្យចាមអាវ៉ាមដែលនិយាយអំពីរឿងរបស់អ្នកតាមប្រព័ន្ធអនឡាញដែរឬទេ?

ប្រព័ន្ធសង្វេងសង្គម

- តើអ្នកចង់ឱ្យគណនី Instagram របស់អ្នកប្រាប់អ្វីខ្លះអំពីអ្នក?
- តើអ្នកសម្រេចចិត្តបែបណាអំពីការស្នើសុំជាមិត្តភក្តិ (friend request)?
- តើអ្នកគិតថាមិត្តភក្តិរបស់អ្នកធ្លាប់ស្តាយក្រោយពេលបង្ហោះអ្វីមួយទេ? ហេតុអ្វី?
- តើអ្នកធ្លាប់រាំងខ្ទប់នរណាម្នាក់ដោយសារតែពួកគេរំខានអ្នកឬទេ? តើពួកគេបានបញ្ឈប់ ឬបង្កើតគណនីថ្មីដើម្បីបន្តការរំខានដល់អ្នកទៀតដែរឬទេ?
- ក្រៅពីមនុស្សដែលអ្នកស្គាល់នៅសាលារៀន តើមានមនុស្សប្រភេទណាខ្លះមានទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ?
- តើអ្នកដឹងពីរបៀបផ្តាច់ការដាក់ភ្ជាប់ក្នុងគណនី(untag)ខ្លួនឯងក្នុងរូបភាពដែរឬទេ? តើអ្នកធ្លាប់ធ្វើវាទេ?
- តើមាននរណាធ្លាប់សុំរូបភាព ឬវីដេអូមិនសមរម្យពីមិត្តភក្តិរបស់អ្នកដែរឬទេ? ចុះអ្នកវិញ?
- តើអ្នកគិតថាវាជារឿងធម្មតាដែរឬទេ ដែលកុមារនៅសាលារៀនរបស់អ្នក ធ្វើសារទាក់ទងនឹងការរួមភេទ?
- តើអ្នកគិតថាវាជារឿងធម្មតាទេសម្រាប់គូស្នេហ៍ក្នុងការចែករំលែកខ្លឹមសារមាតិកាសិចស៊ី? តើវាគួរកើតឡើងនៅអាយុប៉ុន្មាន?

ការលេងហ្គេម

- តើអ្នកធ្លាប់ឈប់លេងហ្គេមដោយសារមាននរណាម្នាក់រំខានអ្នកឬទេ?
- តើអ្នកធ្វើអ្វីប្រសិនបើមាននរណាម្នាក់សុំឱ្យអ្នកផ្លាស់ប្តូរថ្នាលកម្មវិធីផ្សេងទៀត?
- តើអ្នកធ្លាប់ឆ្លើយឆ្លងពាក្យសំដីក្នុងពេលលេងហ្គេមទេ?
- តើមានប្រូហ្វាល(Profile)ជាក់លាក់ណាមួយ ដែលអ្នកមិនលេងជាមួយឬទេ?

ជំនាញទប់ទល់

- តើអ្នកធ្លាប់ទទួលបានសារដែលធ្វើឱ្យអ្នកមិនសប្បាយចិត្តដែរ ឬទេ? តើអ្នកបានធ្វើអ្វីខ្លះ?
- តើអ្នកដឹងពីរបៀបផ្តាច់(untag)ខ្លួនឯងក្នុងមាតិការបស់អ្នកផ្សេងទេ?
- តើនរណាដែលអ្នកទុកចិត្តថា នឹងមិនចែករំលែករូបភាពរបស់អ្នក? តើអ្នកប្រាកដយ៉ាងដូចម្តេច?
- តើអ្នករក្សាខ្លួនអ្នកឱ្យមានសុវត្ថិភាពតាមប្រព័ន្ធអនឡាញដោយរបៀបណា?
- តើអ្នកប្រើការកំណត់សុវត្ថិភាព និងសន្តិសុខអ្វីខ្លះ?
- តើអ្នកសម្រេចចិត្តដាក់ពាក្យសម្ងាត់របស់អ្នកដោយរបៀបណា? តើវាមានភាពខុសគ្នានៅលើថ្នាលកម្មវិធីផ្សេងទៀតដែរឬទេ?
- តើមាននរណាម្នាក់ស្គាល់ពាក្យសម្ងាត់របស់អ្នកដែរឬទេ?
- តើអ្នកធ្លាប់រាយការណ៍នៅលើថ្នាលកម្មវិធីឬទេ? តើមានអ្វីកើតឡើង? តើអ្នកនឹងធ្វើវាម្តងទៀតដែរឬទេ?

ឯកសារទី៦

ការជួយកុមារវ័យជំទង់មានសុវត្ថិភាពតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ

គិត

គាំទ្រកុមារវ័យជំទង់ឱ្យពិចារណាពីផលវិបាកនៃអ្វីដែលពួកគេនិយាយ និងបានធ្វើ នៅតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ។ សូមលើកទឹកចិត្តពួកគេឱ្យពិចារណាអំពី កេរ្តិ៍ឈ្មោះ កិត្តិយសរបស់ពួកគេ មុនពេលបញ្ចេញមតិ ចែករំលែក និងចូលចិត្ត (Like) អ្វីៗនៅតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ។

ឆ្ងល់

ឈ្វេងយល់អំពីអ្វីដែលកុមារវ័យជំទង់ធ្វើតាមប្រព័ន្ធអនឡាញដោយការសួរនាំ ពួកគេ។ ចូរដឹងពីថ្នាលកម្មវិធីណាមួយដែលពួកគេកំពុងប្រើ និងចំណាយពេល ផ្ទាល់ខ្លួនរបស់អ្នកដើម្បីឈ្វេងយល់អំពីថ្នាលកម្មវិធីទាំងនោះ។ អ្នកអាច កំណត់ព្រំដែន និងគ្រប់គ្រងថ្នាលកម្មវិធីដែលពួកគេអាចប្រើតែម្នាក់ឯងបាន ឬ ដាក់កម្រិតរហូតដល់ពួកគេមានវ័យកាន់តែធំ។ ដូចគ្នានេះផងដែរ ចូរព្យាយាម ឈ្វេងយល់ពីពាក្យ(វាក្យស័ព្ទ)ដែលពួកគេកំពុងប្រើ ដូច្នេះអ្នកអាចធ្វើការពិភាក្សា បាន។

ស្តាប់

អនុញ្ញាតឱ្យកុមារវ័យជំទង់និយាយអំពីបទពិសោធន៍នៃការប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធអនឡាញ របស់ពួកគេ ដោយមិនបន្ទោស ឬវិនិច្ឆ័យពួកគេ។ បញ្ហាសំខាន់ដែលរារាំងមនុស្ស ពីការសុំជំនួយ ឬជំនួយពីមនុស្សពេញវ័យដែលគួរឱ្យទុកចិត្ត នោះគឺការភ័យខ្លាច ខ្លាចថាពួកគេនឹងត្រូវបានទទួលការស្តីបន្ទោសចំពោះអ្វីដែលបានប្រព្រឹត្តខុស។ សូមចាំថាជនល្មើសជាមនុស្សពេញវ័យ ត្រូវទទួលខុសត្រូវចំពោះការធ្វើទារុណកម្ម ចំពោះកុមារវ័យជំទង់ ហើយគ្មានអ្វីដែលកុមារវ័យជំទង់បានបង្កបញ្ហានោះទេ។

ពិនិត្យ

គាំទ្រកុមារវ័យជំទង់ក្នុងការវាយតម្លៃភាពជឿជាក់នៃព័ត៌មានតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ។ បង្ហាញឧទាហរណ៍នៃព័ត៌មានមិនពិត និងបង្រៀនពួកគេពីរបៀបរក្សាកម្រិត មិនត្រឹមត្រូវ ឬមិនគួរឱ្យទុកចិត្ត។ បង្រៀនពួកគេឱ្យចេះវាស់មុននឹងចែកចាយ ឡើងវិញ។

ចាកចេញ

ណែនាំកុមារវ័យជំទង់ឱ្យចេះរាំងខ្ទប់ ឬផ្តាច់ចេញពីខ្លឹមសារមាតិកា ការសន្ទនា ឬ គណនីដែលធ្វើឱ្យពួកគេមិនសុខស្រួលក្នុងចិត្ត។ បង្រៀនពួកគេឱ្យជឿជាក់ លើសតិសម្បជញ្ញៈផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេ ហើយរំលឹកពួកគេថាពួកគេអាច ជ្រើសរើសអ្វីមួយ និងនរណាម្នាក់ដែលពួកគេទាក់ទងជាមួយ និងមិនធ្វើឱ្យ ពួកគេមានអារម្មណ៍រងសម្ពាធទេ។

ប្រាប់

ស្នើឱ្យកុមារវ័យជំទង់ប្រាប់មនុស្សពេញវ័យដែលពួកគេទុកចិត្ត ប្រសិនបើមានរណា ម្នាក់ ឬកើតមានអ្វីមួយនៅតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ ធ្វើឱ្យពួកគេមិនសុខស្រួល ក្នុងចិត្ត។ រំលឹកពួកគេថា ពួកគេនឹងមិនមានបញ្ហាអ្វីនោះដើម្បីលើកអំពីបញ្ហា ទាំងនោះឡើយ។

បង្រៀន

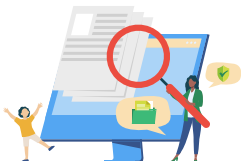
បង្រៀនកុមារវ័យជំទង់ពីជំនាញមួយចំនួនដើម្បីជៀសវាងហានិភ័យដែលអាច បង្កគ្រោះថ្នាក់ដូចជាការរក្សាព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួនជាកំរង និងយកចិត្តទុកដាក់ ស្រាវជ្រាវពីទំនាក់ទំនងថ្មីៗដែលមិនមែនជាមនុស្សពួកគេធ្លាប់ស្គាល់ក្នុងសង្គម ខាងក្រៅ។

លើកទឹកចិត្ត

គាំទ្រកុមារវ័យជំទង់ឱ្យធ្វើរឿងត្រឹមត្រូវតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ និងធ្វើតាម សតិសម្បជញ្ញៈផ្ទាល់ខ្លួនរបស់ពួកគេ។ ណែនាំពីសកម្មភាពដែលពួកគេបាន ជាប់ពាក់ព័ន្ធតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ។

ប្រមូល

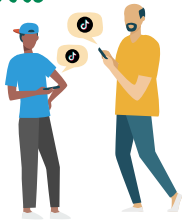
បង្ហាញកុមារវ័យជំទង់ពីរបៀបប្រមូល និងរក្សាភស្តុតាងនៃបញ្ហា។

រាងការណ៍

ជូនដំណឹងដល់ថ្នាលកម្មវិធី ឬនគរបាលដោយផ្ទាល់អំពីបញ្ហា។ ត្រូវប្រាកដថា អ្នកដឹងពីការត្រៀមទុកជាមុនសម្រាប់អ្វីមួយដែលនឹងក្លាយជាបញ្ហា។

តាមដាន

ពិនិត្យមើលថាតើកុមារវ័យជំទង់កំពុងធ្វើអ្វីតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ ហើយនរណា ដែលពួកគេកំពុងប្រាស្រ័យទាក់ទងជាមួយ។ ការព្រមព្រៀងដែលអ្នកអនុវត្ត ដើម្បីតាមដានពួកគេ និងចូលរួមនៅក្នុងបណ្តាញរបស់ពួកគេ គឺជាវិធីដ៏ល្អមួយ ដើម្បីត្រួតពិនិត្យដោយបើកចំហ ដោយមិនសម្ងាត់ គឺថាតាមដានគណនីរបស់ ពួកគេ ហើយពិភាក្សាអំពីអ្វីដែលអ្នកឃើញពីការចូលចិត្ត (like) ផ្តល់ មតិយោបល់ និងចែករំលែករបស់ពួកគេ។

បញ្ជូន

ជួយកុមារវ័យជំទង់ឱ្យទទួលសេវាគាំទ្រដែលអាចផ្តល់ការណែនាំពីអ្នកជំនាញ ប្រសិនបើមានបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរកើតឡើង។

សិទ្ធិប្រើប្រាស់ប្រព័ន្ធខ្ចីដីថលរបស់កុមារ

កុមារអាចនឹងរីករាយជាមួយពិភពខ្ចីដីថលដោយសេរីនិងសុវត្ថិភាពស្របនឹងគោលការណ៍ទូទៅនៃអនុសញ្ញាអង្គការសហប្រជាជាតិស្តីពី សិទ្ធិកុមារដោយពុំមានការរើសអើង យកចិត្តទុកដាក់ខ្លាំងចំពោះកុមារ សិទ្ធិរស់រានមានជីវិត និងការអភិវឌ្ឍ ព្រមទាំងទស្សនៈយល់ដឹងអំពីកុមារ។

កុមារនឹងរីករាយចំពោះសិទ្ធិស្មើភាពគ្នាដោយគ្មានការរើសអើង។

កុមារដែលមានពិការភាពនឹងអាចមានបទពិសោធន៍ក្នុងការសិក្សាទំនាក់ទំនងលេងកម្សាន្ត និងអាចលំហែលអារម្មណ៍ក្នុងបណ្តាញខ្ចីដីថល។

ក្នុងបរិបទនៃការផ្លាស់ប្តូរនេះកុមារនឹងអាចទទួលបានមូលដ្ឋានគ្រឹះនៃបរិស្ថានខ្ចីដីថល។

កុមារមានសិទ្ធិ សេរីភាពទទួលបាននូវវប្បធម៌ និងភាសាផ្សេងៗគ្នានៅក្នុងបណ្តាញ ខ្ចីដីថល។

កុមារត្រូវទទួលបានការគោរពឯកជនភាពក្នុងបណ្តាញខ្ចីដីថលមានដូចជាបណ្តាញសង្គម និងសារជជែក។

កុមារត្រូវបានការពារពីព័ត៌មានមិនពិតផ្សេងៗតាមបណ្តាញខ្ចីដីថល។

កុមារមានសិទ្ធិទទួលបានសុវត្ថិភាពពីអំពើហិង្សានិងឧក្រិដ្ឋកម្ម តាមបណ្តាញខ្ចីដីថល។

កុមារមានសិទ្ធិទទួលបានការការពារគ្រប់ទម្រង់នៃការកេងប្រវ័ញ្ចផ្លូវភេទនិងការ រំលោភបំពានផ្សេងៗ។

កុមារត្រូវទទួលបានការអប់រំតាមបែប ខ្ចីដីថលដែលត្រូវនឹង ដំណាក់កាលនៃការអភិវឌ្ឍរបស់ពួកគេព្រមទាំងផ្តល់ចំណេះដឹង និងជំនាញ។

កុមារមានសិទ្ធិទទួលបានការអប់រំអំពីការប្រើប្រាស់បណ្តាញខ្ចីដីថលដោយសុវត្ថិភាព។

កុមារមានសិទ្ធិទទួលបានការការពារ អត្តសញ្ញាណរបស់ពួកគេនៅក្នុងសកម្មភាពអនឡាញផ្សេងៗ។

កុមារត្រូវបានផ្តល់ឱ្យនូវថ្នាលកម្មវិធី និងមាតិកាសមរម្យស្របទៅតាមវ័យនៃការប្រើប្រាស់បណ្តាញខ្ចីដីថល។

កុមារអាចបញ្ចេញយោបល់ចំពោះផលប៉ះពាល់ដល់ការរស់រានរបស់ខ្លួន។

កុមារអាចបង្ហាញទស្សនៈរបស់ពួកគេតាមរយៈមធ្យោបាយផ្សេងៗរាប់បញ្ចូលទាំងមតិយោបល់ និងការបង្ហោះ (ការចែករំលែក)និងក្នុងបណ្តាញខ្ចីដីថល។

កុមារអាចបង្កើតក្រុម និងចូលរួមជាមួយក្រុមក្នុងបណ្តាញខ្ចីដីថលបាន។

មតិយោបល់របស់កុមារត្រូវបានឆ្លុះបញ្ចាំងយ៉ាងស្មើក្នុងការបង្កើតបណ្តាញខ្ចីដីថលកុមារមេត្រី

គន្លឹះទូទៅ

- ចងចាំថាត្រូវផ្លាស់ប្តូរការកំណត់លំនាំដើម (Default) នៅលើគណនីឌីណាមូយពីសាធារណៈទៅឯកជន
- ត្រូវប្រាកដថាអ្នកដឹងពីរបៀបរាំងខ្ទប់ និងរាយការណ៍នៅលើថ្នាលកម្មវិធីណាមួយដែលអ្នកប្រើ
- កំណត់អត្តសញ្ញាណមនុស្សពេញវ័យ ដែលអ្នកទុកចិត្ត អាចសុំការគាំទ្រ និងជំនួយបាន។

មូលពេលអ្នកបង្ហោះ បញ្ចេញមតិ យោបល់ ឬការចូលចិត្ត...

- សូមគិត តើអ្វីៗដែលអ្នកកំពុងធ្វើនឹងប៉ះពាល់ដល់កេរ្តិ៍ឈ្មោះរបស់អ្នក និងថាតើវាអាចមានផលប៉ះពាល់អ្វីខ្លះដល់មនុស្សផ្សេងទៀតដែលបានឃើញ
- សូរ្យខ្លួនឯងថា បើសិនជាអ្វីដែលអ្នកនឹងបង្ហោះនោះ ធ្វើឱ្យអ្នក ឬអ្នកដទៃឈឺចាប់ដែរ ឬអត់?
- ប្រព្រឹត្តចំពោះអ្នកដទៃតាមប្រព័ន្ធអនឡាញដូចអ្វីដែលអ្នកចង់ឱ្យគេធ្វើមកលើអ្នកដូចនៅខាងក្រៅដូចគ្នា
- ប្រើសញ្ញាអារម្មណ៍ (emoji) ដើម្បីជួយមនុស្សឱ្យយល់ពីអារម្មណ៍នៅពីក្រោយអ្វីដែលអ្នកនិយាយ
- ប្រសិនបើអ្នកមិននិយាយ ឬធ្វើវាក្នុងជីវិតពិត សូមកុំនិយាយ ឬធ្វើវាតាមប្រព័ន្ធអនឡាញដូចគ្នាដែរ។

របៀបរាយការណ៍ និងទទួលបានការគាំទ្រប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈ

បណ្តាញទូរសព្ទជំនួយកុមារកម្ពុជា៖ ១២៨០
បណ្តាញទូរសព្ទបន្ទាន់របស់នគរបាល៖ ១២៨៨

អង្គការដែលអ្នកអាចទាក់ទង៖

១. អង្គការសកម្មភាពដើម្បីកុមារ (APLE)
ទូរសព្ទទំនាក់ទំនង ០៩២ ៣១១ ៥១១
២. អង្គភាពការពារកុមារ (CPU)
ទូរសព្ទទំនាក់ទំនង ០៧៨ ៩៥៩ ០៩០ ឬ
០៧៧ ២៤៧ ២៤៧

ការណែនាំបន្ថែមលើការរាយការណ៍ក្នុង ថ្នាលកម្មវិធី១០០+ អាចរកបាននៅ៖

<https://cyberbullying.org/report>

វិត្តប័ណ្ណ៖ គន្លឹះសុវត្ថិភាព សម្រាប់កុមារវ័យជំទង់ តាមប្រព័ន្ធអនឡាញ

អ្នកបោះប្រោស និងអ្នកលួចយកគណនី

- ប្រើធាតុផ្សំ “អនាមិកភាព” ដើម្បីចងចាំថាឧក្រិដ្ឋជនអាចលាក់បាំង និងបញ្ឆោតយើងឱ្យចែករំលែកព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួន
- ប្រើធាតុផ្សំ “ប្រភពព័ត៌មាន” ដើម្បីរំលឹកខ្លួនអ្នកថា មិនមែនអ្វី គ្រប់យ៉ាងដែលអ្នកឃើញនៅតាមប្រព័ន្ធអនឡាញគឺពិត និងគួរ ឱ្យទុកចិត្តនោះទេ
- កុំផ្តល់ព័ត៌មានផ្ទាល់ខ្លួនរបស់អ្នកតាមរយៈបច្ចេកវិទ្យាប្រព័ន្ធ អនឡាញ៖
 - កុំចែករំលែកឈ្មោះពេញ ថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើត លេខទូរសព្ទ ឬពាក្យសម្ងាត់គណនីរបស់អ្នក
 - កុំចែករំលែកទីតាំង អាសយដ្ឋាន ផ្ទះ ឬសាលារៀន ទៅកាន់មនុស្សដែលអ្នកមិនស្គាល់ក្នុងជីវិតពិត
 - កុំចែករំលែករូបភាពដែលអ្នកមិនចង់ឱ្យធ្លាក់ទៅក្នុងដៃ អ្នកដទៃ
- ប្រើពាក្យសម្ងាត់ពិបាក ហើយរក្សាវាឱ្យមានសុវត្ថិភាព៖
 - ជ្រើសរើសពាក្យសម្ងាត់ដែលនឹងពិបាកសម្រាប់អ្នកផ្សេងក្នុង ការទាយឧ. “១២៣៤៥” ឬ “password” គឺមិនល្អទេ
 - ផ្លាស់ប្តូរពាក្យសម្ងាត់របស់អ្នកជាទៀងទាត់ (រៀងរាល់ 4-6 ខែម្តង)
 - ប្រើពាក្យសម្ងាត់ផ្សេងគ្នាសម្រាប់គណនីផ្សេងគ្នារបស់អ្នក ដូច្នេះប្រសិនបើមួយត្រូវបានលួចចូល គណនីផ្សេងទៀត មិនអាចចូលប្រើបានទេ
 - កុំផ្តល់ពាក្យសម្ងាត់របស់អ្នកទៅនរណាម្នាក់ ឬសរសេរវា។ ប្រសិនបើអ្នកត្រូវសរសេរវា ដើម្បីកុំឱ្យភ្លេច សូមសរសេរ នៅលើសៀវភៅកត់ត្រា និងរក្សាឱ្យមានសុវត្ថិភាព។ កុំរក្សាទុកពាក្យសម្ងាត់របស់អ្នកនៅលើឧបករណ៍របស់អ្នក។

គន្លឹះគេបចេញពីជនល្មើសតាមប្រព័ន្ធ អនឡាញ

- កុំប្រើឈ្មោះពេញរបស់អ្នក
- កុំដាក់លេខទូរសព្ទ ឬអ៊ីម៉ែលរបស់អ្នកជាសាធារណៈតាមប្រព័ន្ធ អនឡាញ
- កុំបង្ហាញថ្ងៃកំណើតរបស់អ្នកនៅលើប្រូហ្វាល (Profile) របស់អ្នក
- កំណត់គណនីរបស់អ្នកទៅជាឯកជន
- បង្ហាញខ្លឹមសារផ្ទាល់ខ្លួនដោយប្រើការកំណត់ “មិត្តភក្តិតែប៉ុណ្ណោះ”
- ស្រាវជ្រាវ និងពិនិត្យព័ត៌មានលម្អិតអំពីទំនាក់ទំនងថ្មី ដោយ រុករកពួកគេ ឬពិនិត្យមើលទំនាក់ទំនងចម្រុះរបស់ពួកគេ
- ពិចារណាប្រើឈ្មោះក្រៅរបស់គ្រួសារ នៅលើប្រូហ្វាល (Profile) របស់អ្នក
- គោរពសិទ្ធិឯកជនភាពរបស់អ្នកដទៃដោយសួរពួកគេ មុនពេល បង្ហាញរូបភាព ឬក្រាប (tag) ទៅគណនី ឬចែករំលែកអ្វីៗអំពីពួកគេ
- កុំប្រើមុខងារ “ប្រាប់ទីតាំង” ឬដាក់បង្ហាញទីតាំងនៅក្នុងរូបភាព របស់អ្នក
- ពិនិត្យមើលថាប្រភពរបស់អ្នកមិនបានដាក់បញ្ចូលទីតាំង ឬ ព័ត៌មានលម្អិតដែលបានកំណត់យ៉ាងងាយស្រួល (ឧ. ឈ្មោះ សាលារៀនរបស់អ្នកនៅលើកសណ្ឋានរបស់អ្នក)
- កុំប្រើប្រាស់ឈ្មោះពិត ឬថ្ងៃខែឆ្នាំកំណើតរបស់អ្នកនៅក្នុងឈ្មោះ អ្នកប្រើប្រាស់ណាមួយឡើយ (usernames)
- កុំឱ្យរូបភាព ឬវីដេអូរស៊ីបផ្ទាល់ខ្លួនទៅនរណាម្នាក់ សូម្បីតែ មនុស្សដែលអ្នកស្គាល់ក្នុងជីវិតពិតក៏ដោយ។

ប្រសិនបើអ្នកត្រូវបានគេបោះប្រោស

- រាយការណ៍ទៅថ្នាលកម្មវិធី នគរបាល និងធនាគារ
- ចាញ់ចេញ (Log out) ពីគណនីរបស់អ្នកទាំងអស់
- ផ្លាស់ប្តូរពាក្យសម្ងាត់នៅលើគណនីផ្សេងគ្នារបស់អ្នក
- ប្រាប់មនុស្សពេញវ័យហើយសុំជំនួយ។

ប្រសិនបើអ្នកសង្ស័យថានរណាម្នាក់ជា ជនល្មើសតាមប្រព័ន្ធអនឡាញ

- ត្រូវនិយាយជាមួយមនុស្សពេញវ័យដែលអ្នកទុកចិត្ត ដើម្បី ទទួលបានជំនួយ និងជំនួយ
- រក្សាទុកសាររូបថតអេក្រង់ និងព័ត៌មានលម្អិតរបស់មនុស្សដែល ធ្វើឱ្យអ្នកមានអារម្មណ៍មិនល្អ
- កុំស្វាត់ស្ទើរក្នុងការរាំងខ្ទប់មនុស្ស ឬគណនីដែលធ្វើឱ្យអ្នកមាន អារម្មណ៍មិនល្អ
- រាយការណ៍អំពីគណនី ឬខ្លឹមសារមាតិកាណាមួយដែល ខុសច្បាប់ទៅកាន់ថ្នាលកម្មវិធី និងនគរបាល
- ចូរចងចាំថាវាមិនមែនជាកំហុសរបស់អ្នកទេ។ ជនល្មើសទេ ដែលត្រូវស៊ើបអង្កេត។

ការណែនាំមុខងារសុវត្ថិភាពទូទៅ នៃថ្នាលកម្មវិធី

សេចក្តីផ្តើម

ការណែនាំនេះ ផ្តល់នូវព័ត៌មានជាមូលដ្ឋានអំពីការចូលប្រើប្រាស់មុខងារសុវត្ថិភាព ដែលពេញនិយមបំផុតសម្រាប់ កុមារវ័យជំទង់

ថ្នាលកម្មវិធីនេះ ផ្តល់នូវមុខងារសុវត្ថិភាពជាបន្តបន្ទាប់ ដែលអាចមានប្រយោជន៍សម្រាប់៖

ការមើលឃើញឯកជនភាព (Private visibility)៖ ធម្មតាគណនីត្រូវបានបើកជាសាធារណៈតាមលំនាំដើម នៅពេលអ្នកដំឡើង។ ទោះយ៉ាងណាក៏ដោយ អ្នកអាចកំណត់ការមើលឃើញជាសាធារណៈរបស់អ្នក។

ការបោះមាតិកាមិនសមរម្យ(Filter inappropriate content) ៖ ថ្នាលកម្មវិធីមួយចំនួនយើងអាចលាក់នូវ មាតិកា ដែលមានការប្រមាថ ឬមតិយោបល់មិនសមរម្យ ដោយស្វ័យប្រវត្តិ

ការរាំងខ្ទប់ និងការរាយការណ៍(Block and report)៖ មុខងារទាំងពីរនេះមានសារៈសំខាន់សម្រាប់ ដោះស្រាយនូវបញ្ហាដែលកើតមានឡើង

កម្រិតការបញ្ចេញមតិយោបល់ និងសារសន្ទនា (Limiting comments, mentions and messages)៖ ថ្នាលកម្មវិធីជាច្រើនអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកទទួលបានតែមតិយោបល់ និងសារសន្ទនាពីគណនីមួយចំនួនតែប៉ុណ្ណោះ ពិសេសអ្នកដែលបានភ្ជាប់ទំនាក់ទំនងជាមួយ

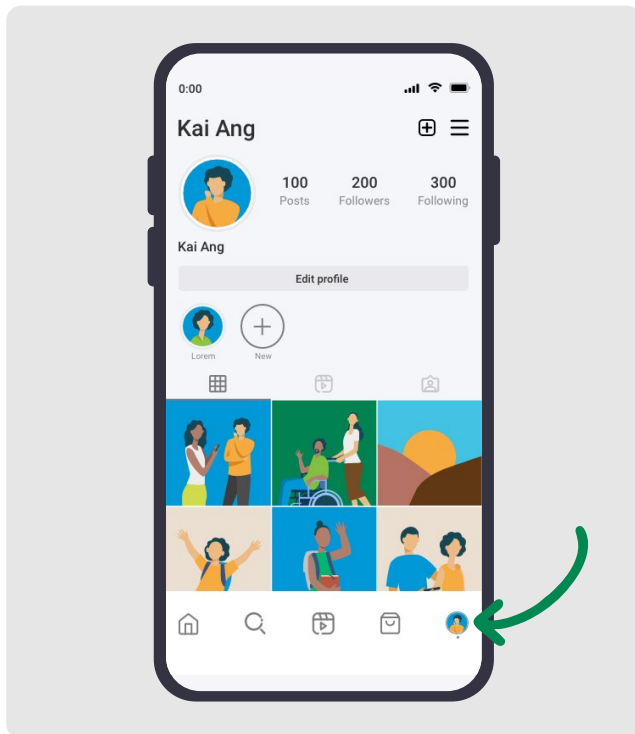
មុខងារសុវត្ថិភាព(Safety features) ជាធម្មតាមិនត្រូវបានបើកតាមលំនាំដើមទេ ដូច្នេះអ្នកប្រើប្រាស់ត្រូវតែ ស្វែងរក។ ការណែនាំនេះ ផ្តល់នូវគន្លឹះខ្លះៗអំពីមុខងារសុវត្ថិភាពសម្រាប់ថ្នាលកម្មវិធីពេញនិយមមួយចំនួន។ មុខងារសុវត្ថិភាពនេះ មិនពេញលេញទេ យើងត្រូវគិតថា នេះជាចំណុចដែលត្រូវការស្រាវជ្រាវ និងរុករកបន្ថែម។

សូមចងចាំថា ទូរសព្ទដៃវៃឆ្លាត និងប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការរបស់វាមានភាពខុសៗគ្នា។ មុខងារ នៃថ្នាលកម្មវិធីតែងតែធ្វើ បច្ចុប្បន្នភាពជាប្រចាំ ដែលធ្វើឱ្យមុខងារមួយចំនួនអាចផ្លាស់ប្តូរ និងមានភាពខុសគ្នា។

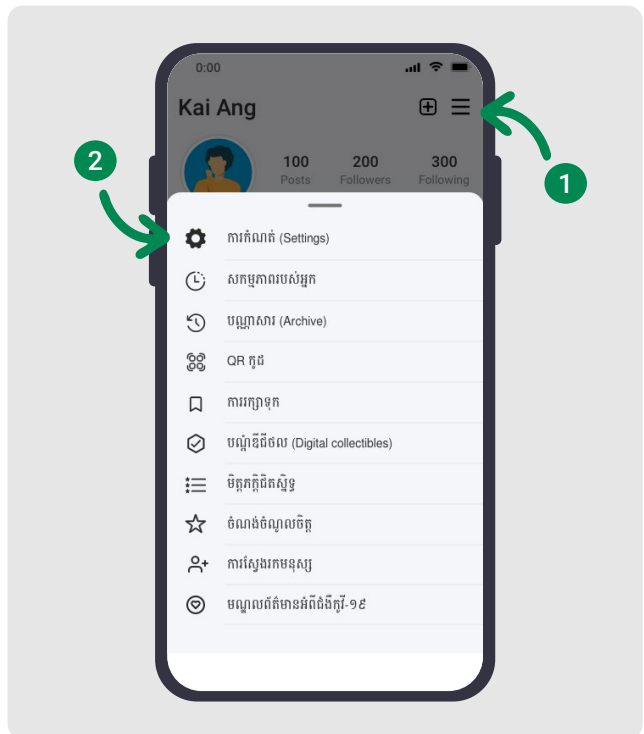
ការណែនាំនេះ នឹងបង្ហាញសម្រាប់តែកម្មវិធីប្រតិបត្តិការ Android ប៉ុណ្ណោះ ព្រោះកម្មវិធីប្រតិបត្តិការនេះ គឺជា បច្ចេកវិទ្យាដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ញឹកញាប់បំផុត ពិសេសនៅក្នុងគម្រោងកម្មវិធី ទូរសព្ទដៃវៃឆ្លាត iPhone របស់ Apple មានប្រព័ន្ធប្រតិបត្តិការផ្សេងពី Android ប៉ុន្តែមុខងាររបស់វាជាទូទៅមានភាពស្រដៀងគ្នា។

ការកំណត់ការមើលឃើញជាសាធារណៈ

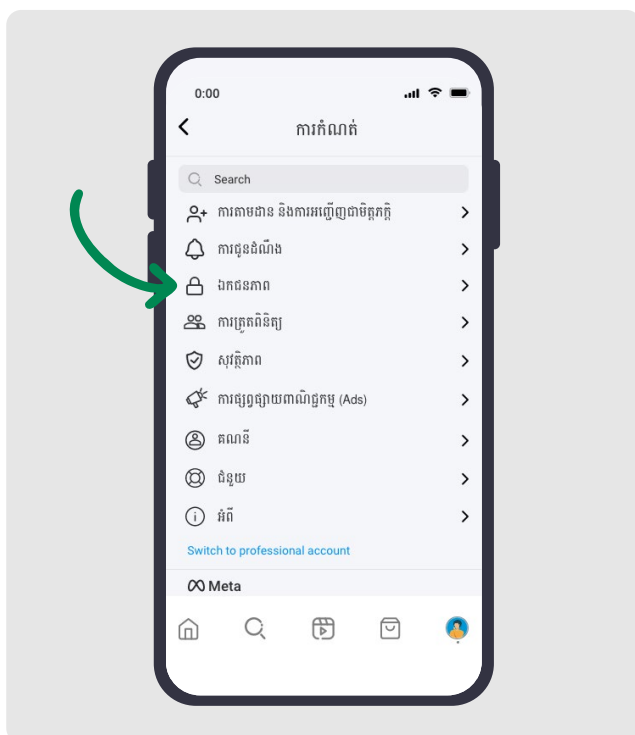
កម្មវិធី INSTAGRAM

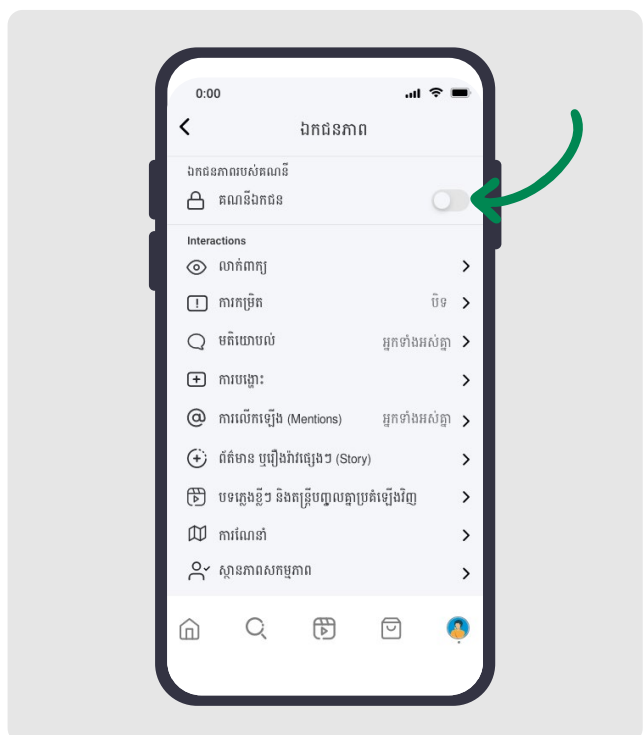
១. បើកកម្មវិធី Instagram ហើយជ្រើសរើសប្រូហ្វាល (Profile) របស់អ្នក។

២. ជ្រើសរើស "more" ដែលមានលក្ខណៈជា បន្ទាត់ក្រចក បន្ទាប់មកជ្រើសរើសការកំណត់ "setting" ដែលនឹងលេចឡើងនៅលើអេក្រង់

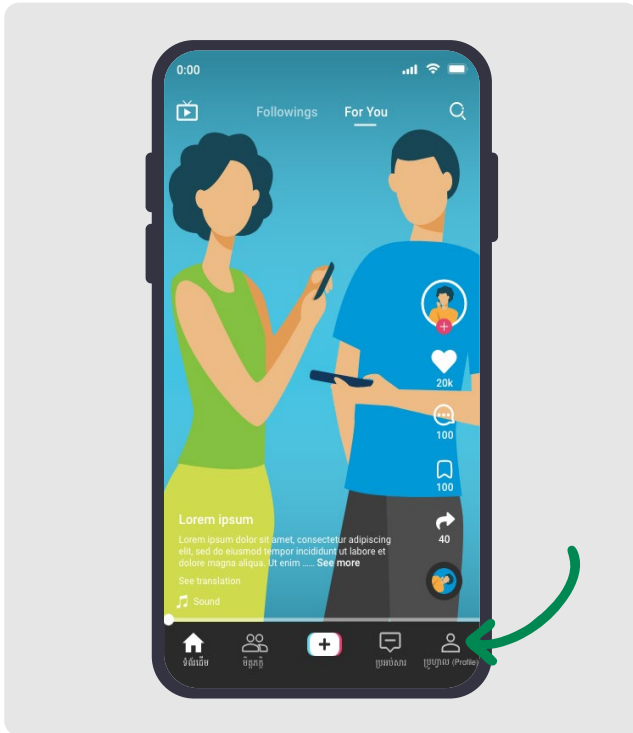

៣. ជ្រើសរើស "ឯកជនភាព(Privacy)" ដែលមានរូប សោ ជាតំណាង

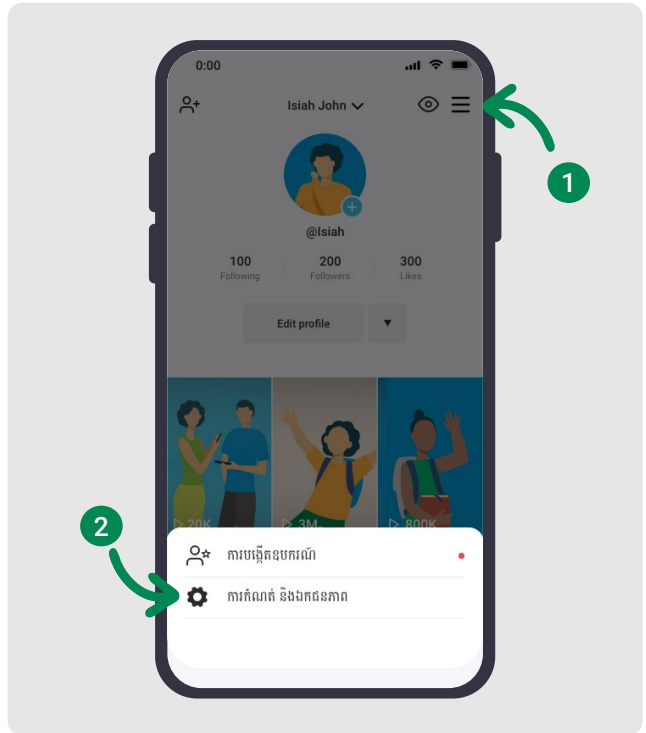

៤. ចុកពាក្យ "On (បើក)" សម្រាប់ដាក់គណនីឯកជនភាព

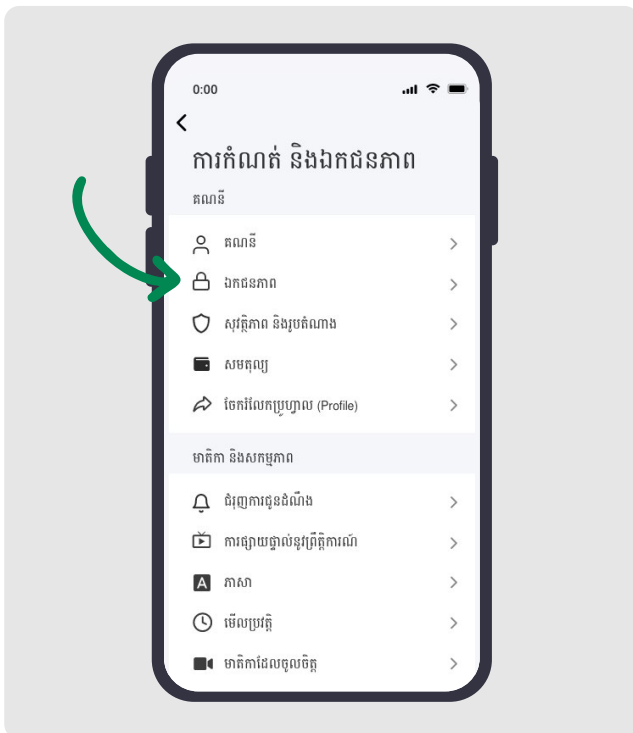
ការកំណត់ការមើលឃើញជាសាធារណៈ កម្មវិធី TIKTOK

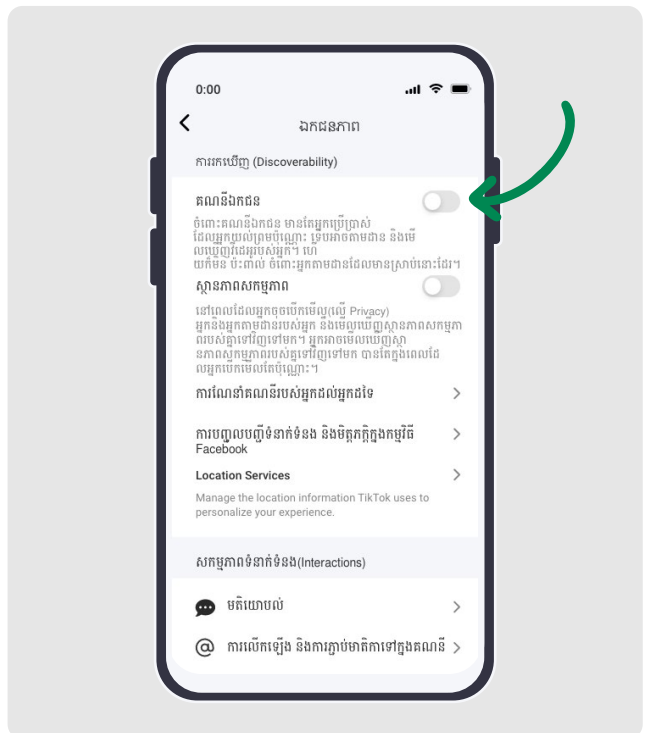
១. បើកកម្មវិធី TikTok រួចជ្រើសរើសប្រូហ្វាល(Profile) របស់អ្នក

២. ជ្រើសរើស “more” ដែលមានលក្ខណៈជា បន្ទាត់ត្រៃបី បន្ទាប់មកជ្រើសរើសការកំណត់ “setting” ដែលនឹង លេចឡើងនៅលើអេក្រង់

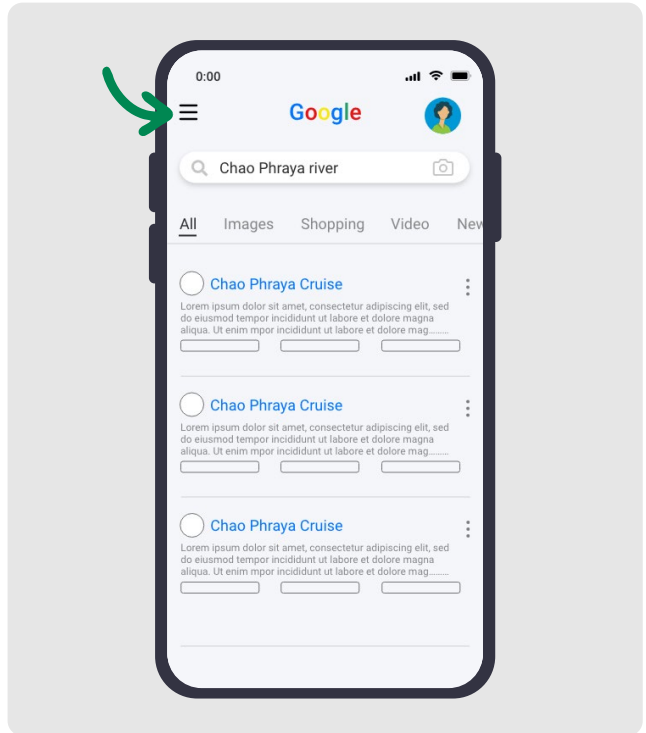
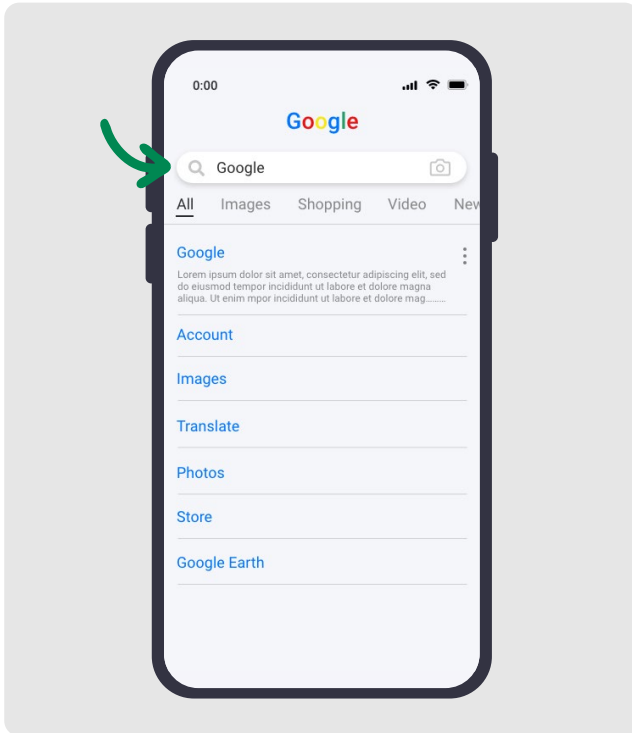
៣. ជ្រើសរើស “privacy” ដែលមានរូបសោ ជាតំណាង

៤. ចុកពាក្យ ‘ On (បើក)’ ដើម្បីបើកគណនីជាឯកជនភាព

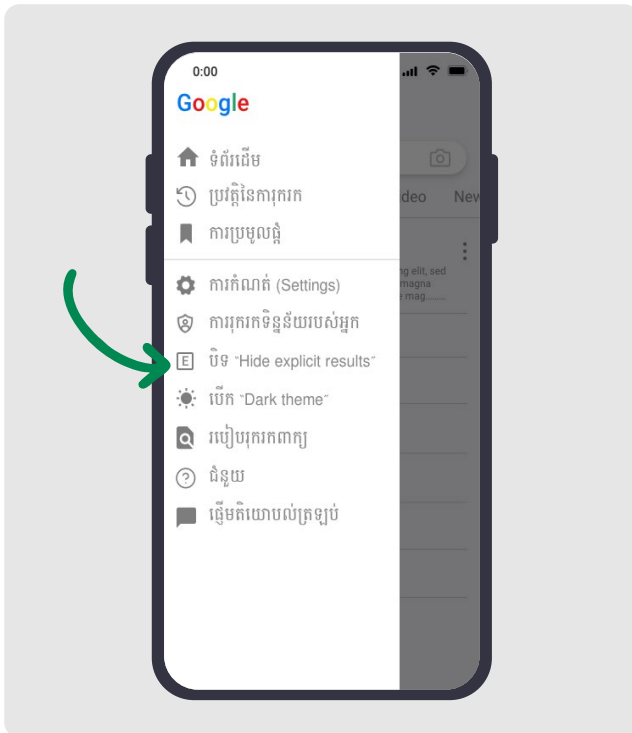
ការលាក់លទ្ធផលជាក់លាក់ ជាមួយកម្មវិធីរុករកតាម GOOGLE

កម្មវិធី GOOGLE

១. បើកកម្មវិធី Google ហើយបំពេញពាក្យដែលចង់រុករក (ជម្រើសមិនផ្តល់ឱ្យទេ លុះត្រាតែធ្វើដំណើរការរុករក)។

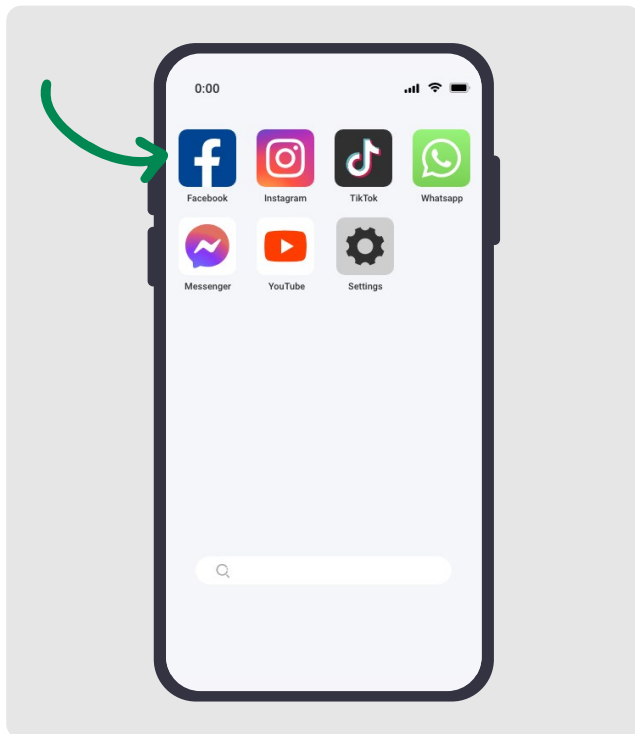
២. ជ្រើសរើស "More" ដែលមានលក្ខណៈជា បន្ទាត់ត្រៃបី

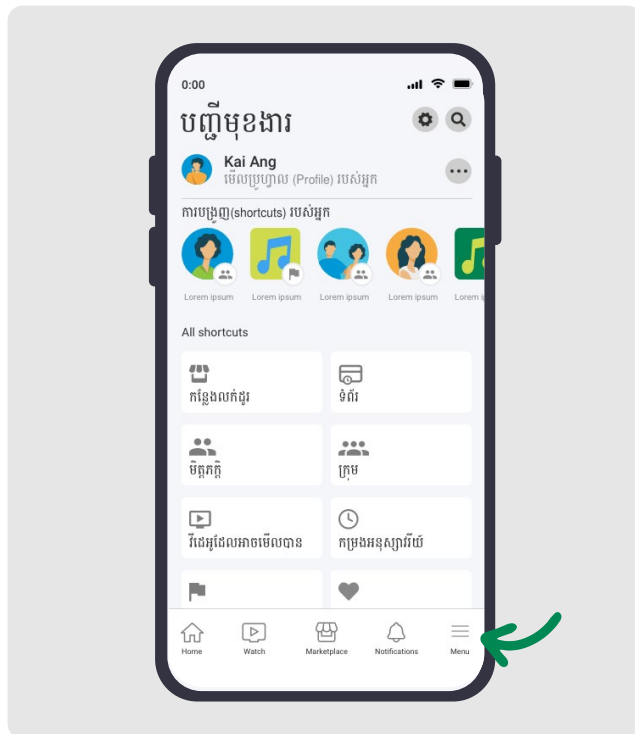
៣. ជ្រើសរើសការលាក់បាំងលទ្ធផល "Hide explicit results" បញ្ជីមុខងារ

៤. ចុចពាក្យ "On" ដើម្បីឱ្យលទ្ធផលជាក់លាក់ត្រូវបានលាក់

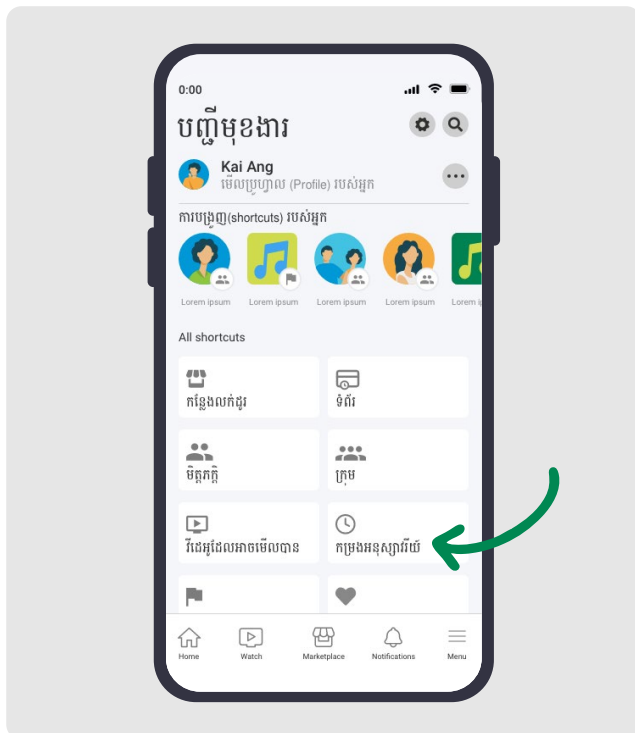
កម្រងអនុស្សាវរីយ៍ (MEMORIES) នៅលើ កម្មវិធី FACEBOOK

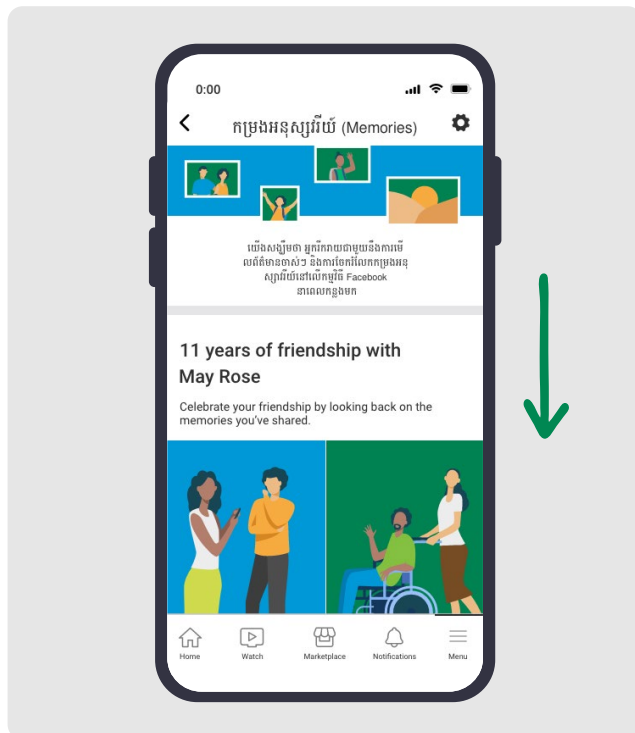
១. បើកកម្មវិធី Facebook

២. ជ្រើសរើស “more” ដែលមានលក្ខណៈជាបន្ទាត់ក្រចក

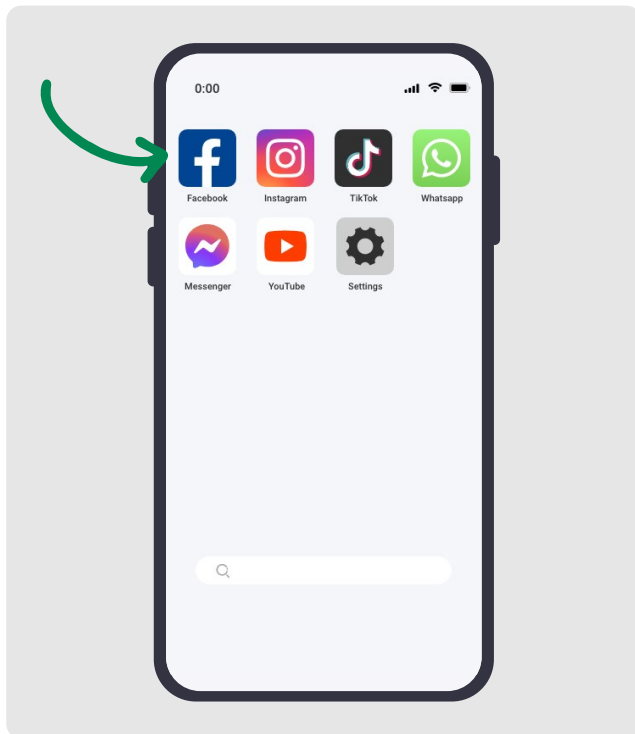
៣. ជ្រើសរើស “កម្រងអនុស្សាវរីយ៍ Memories”

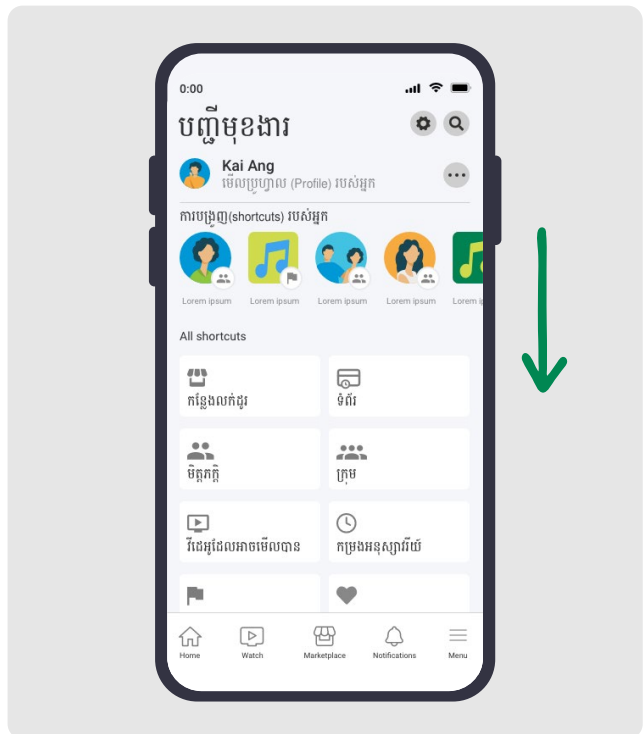
៤. អូសលើអេក្រង់ក្នុងកម្មវិធី Facebook ដើម្បីមើលព័ត៌មានថ្មីនិងចាស់

ចាកចេញពីកម្មវិធី

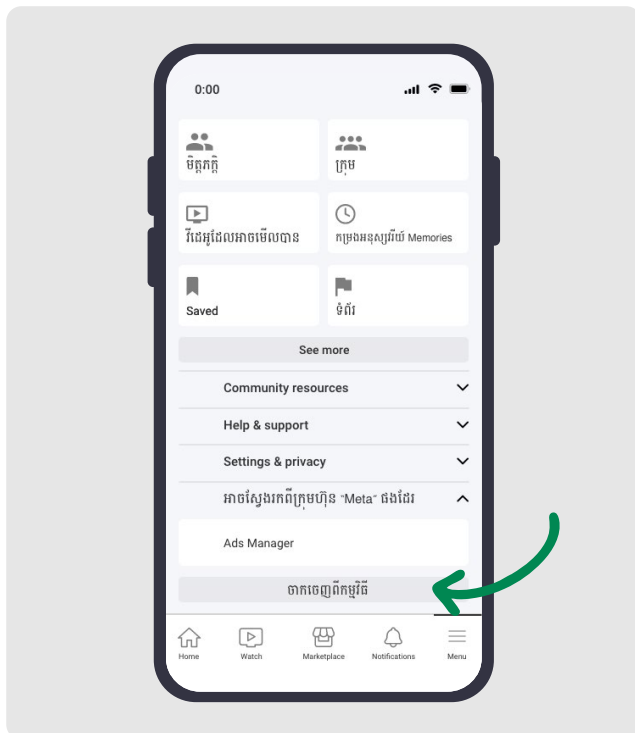
កម្មវិធី FACEBOOK

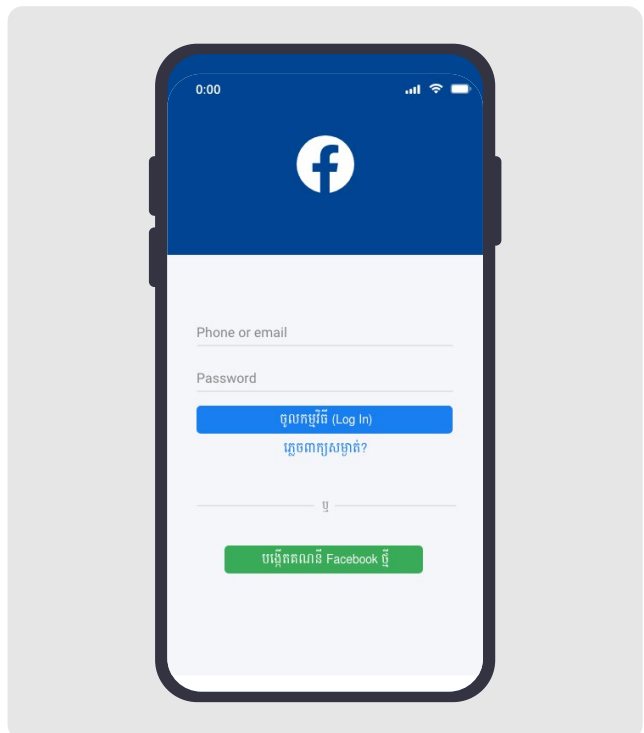
១. ការបើកកម្មវិធី Facebook

២. អូសប៊ូតុងចុះក្រោម

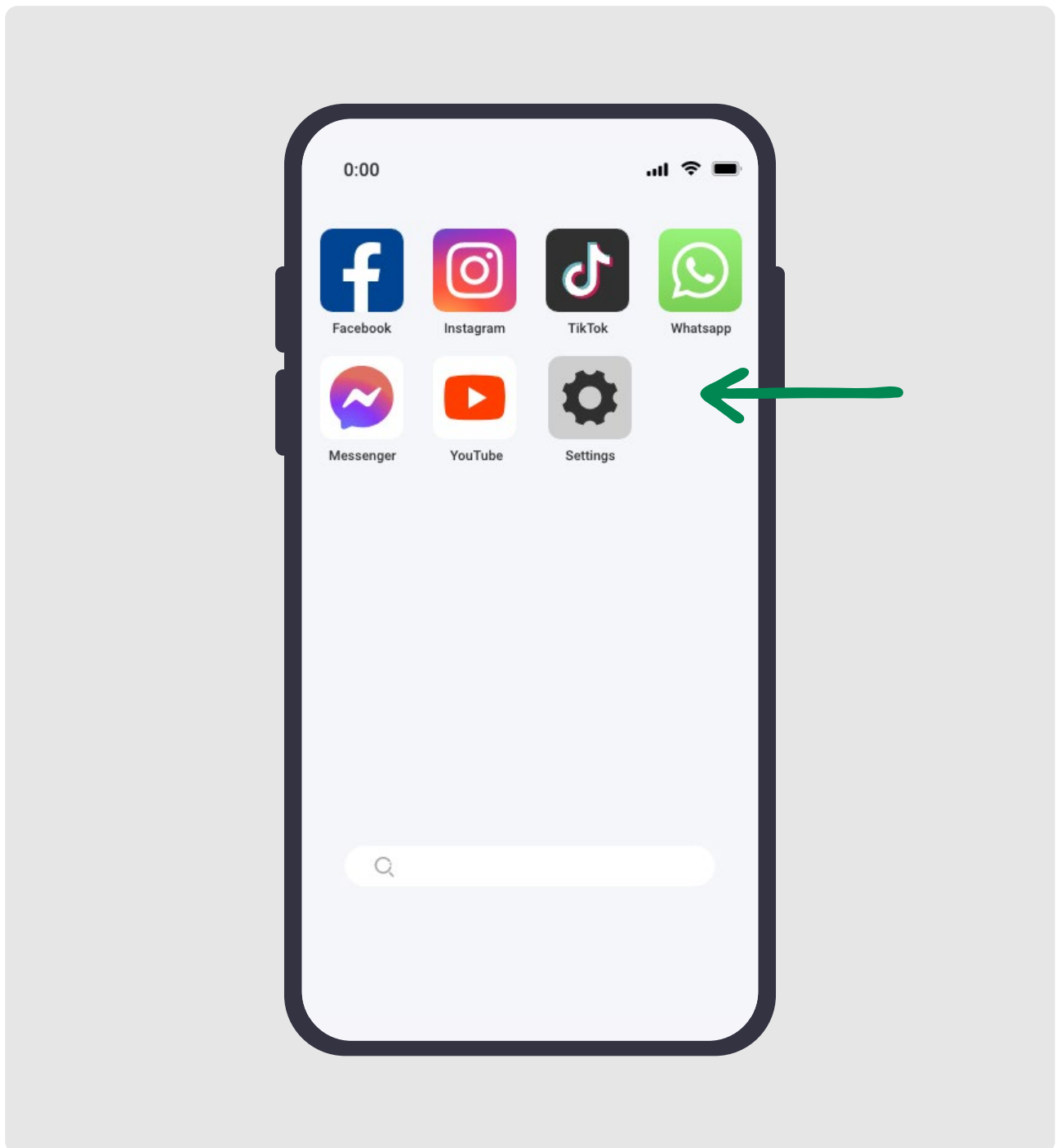
៣. ជ្រើសរើស "Log out" ដើម្បីចាកចេញ

៤. នអីទេយល់ព្រម (Okay)!

ចាកចេញពីកម្មវិធី (LOGGING OUT)

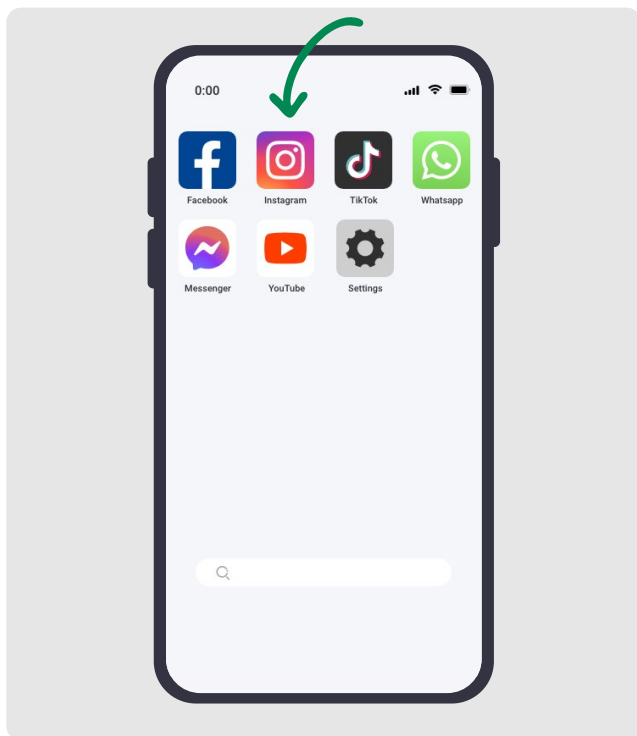
កម្មវិធីផ្ញើសារ MESSENGER

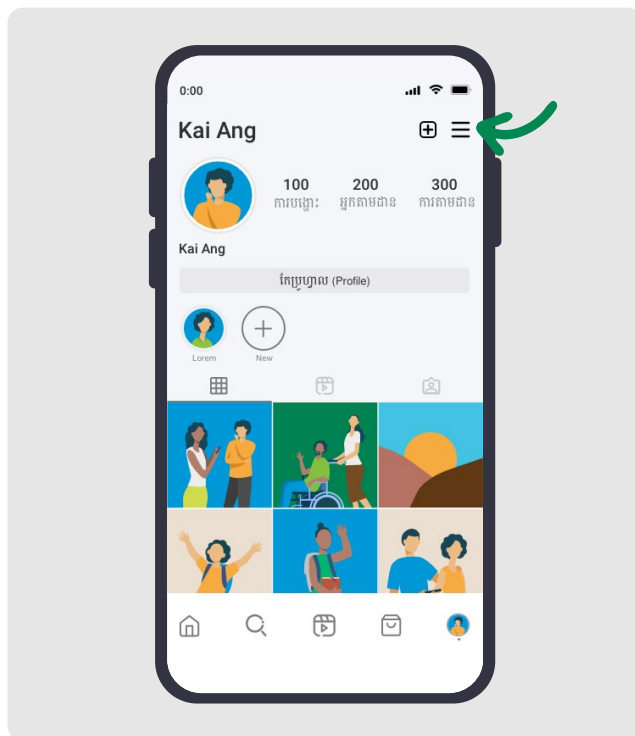
កម្មវិធីផ្ញើសារ Messenger មិនមានជម្រើសចាកចេញទេ ដូច្នេះអ្នកត្រូវតែលុបកម្មវិធី ឬសម្អាតលេខសម្ងាត់។ ទោះបីអ្នកសម្អាតលេខសម្ងាត់ ក៏កម្មវិធីនៅតែមាននៅលើទូរស័ព្ទរបស់អ្នក ប៉ុន្តែតម្រូវឱ្យអ្នកចូលប្រើ(Log In)ម្តងទៀត។

ចាកចេញពីកម្មវិធី (LOGGING OUT)

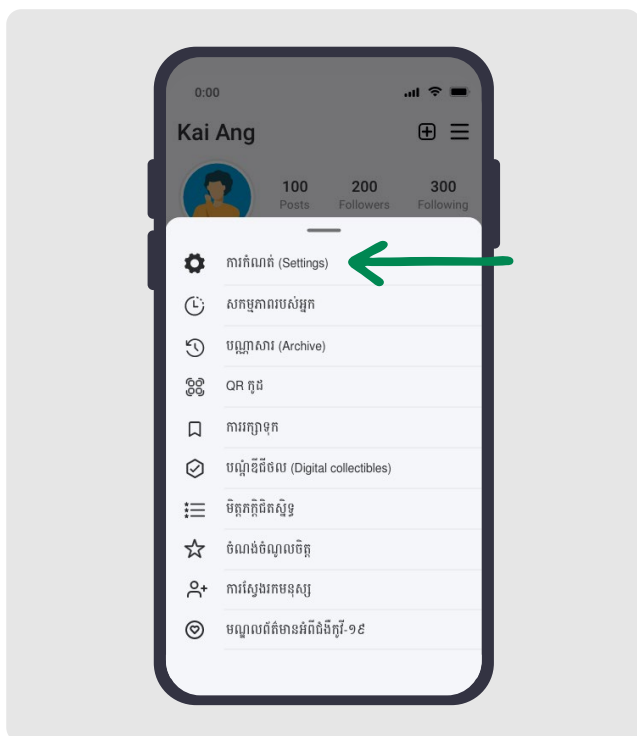
កម្មវិធី INSTAGRAM

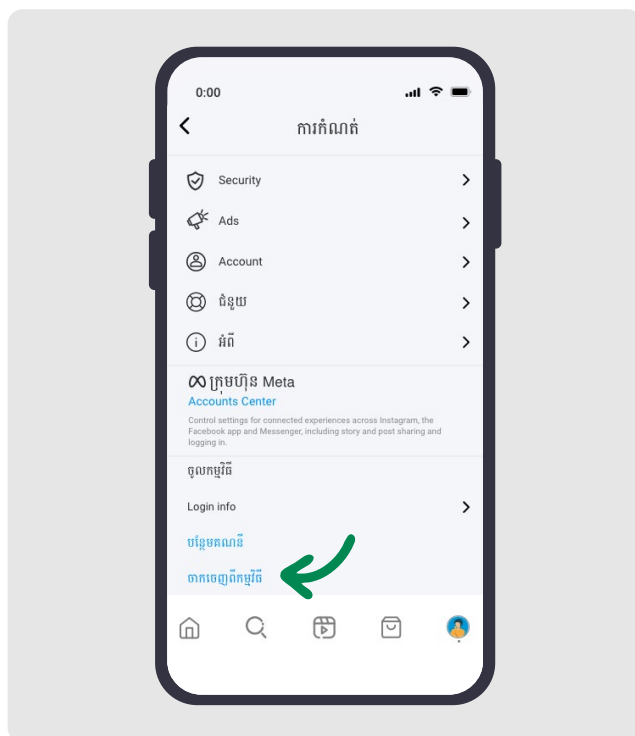
១. បើកកម្មវិធី Instagram

២. ជ្រើសរើស "more" ដែលមានលក្ខណៈជាបន្ទាត់ត្រីប៊ី

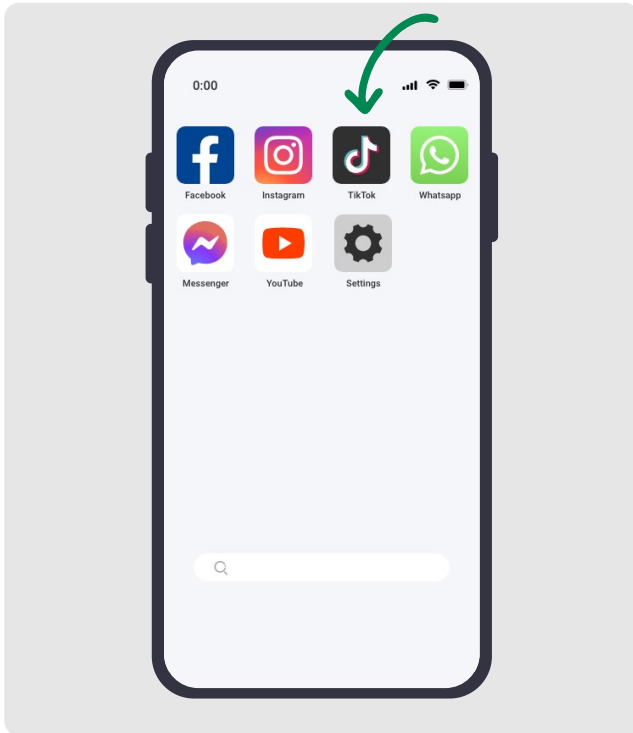
៣. ចុចលើពាក្យ "Settings" នៅលើផ្ទាំងបញ្ជីដែលលេចឡើង

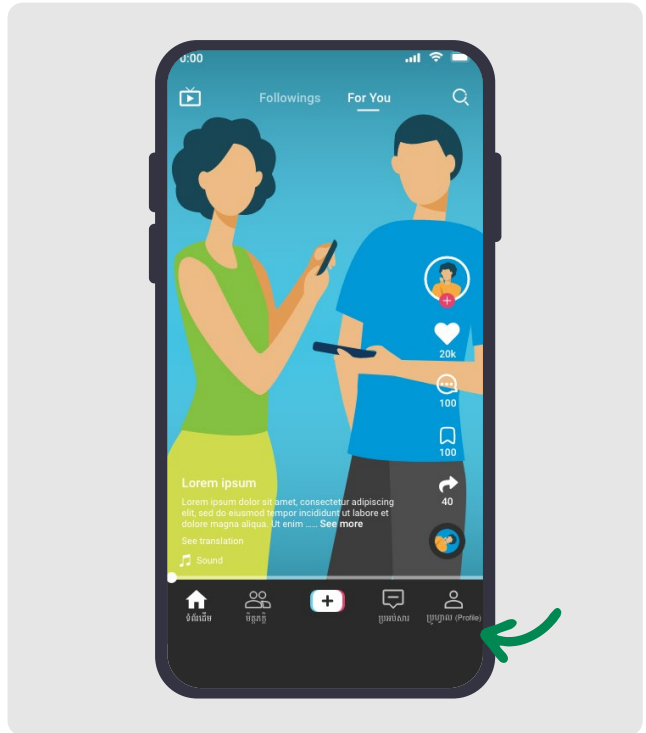
៤. អូសចុះក្រោម រួចជ្រើសរើសពាក្យ "log out" ដើម្បីចាកចេញ នៅក្នុងកម្មវិធី Instagram

ចាកចេញពីកម្មវិធី

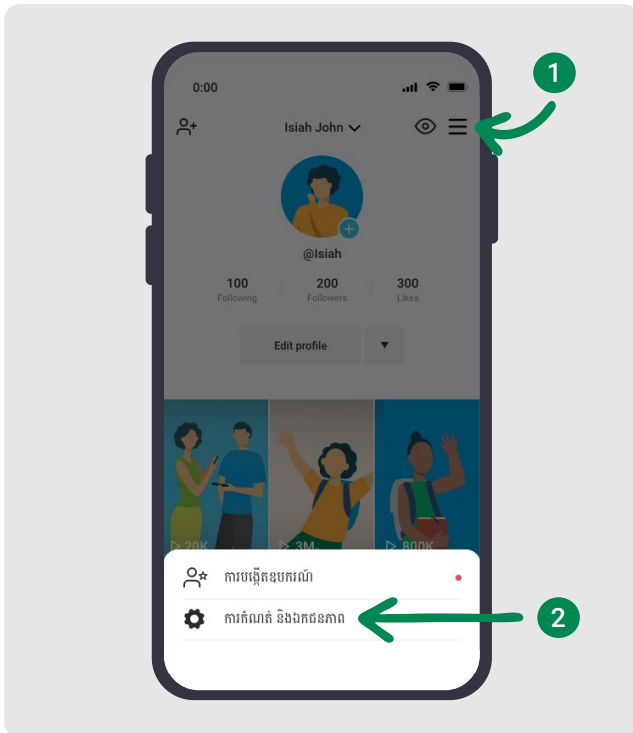
កម្មវិធី TIKTOK

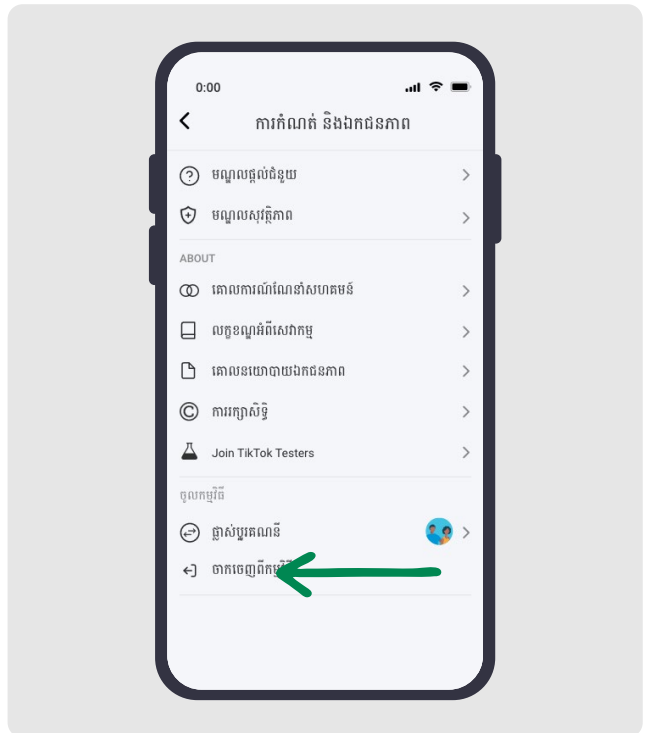
១. បើកកម្មវិធី TikTok

២. ជ្រើសរើសប្រូហ្វាល

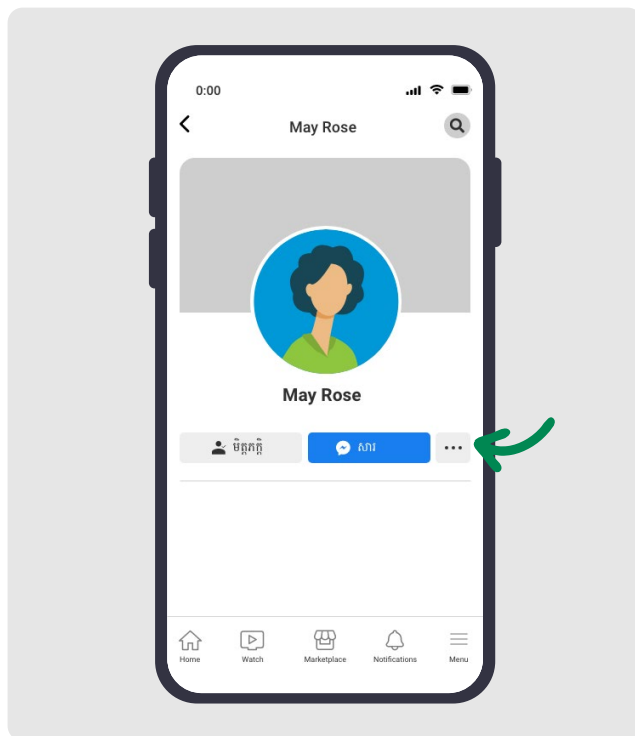
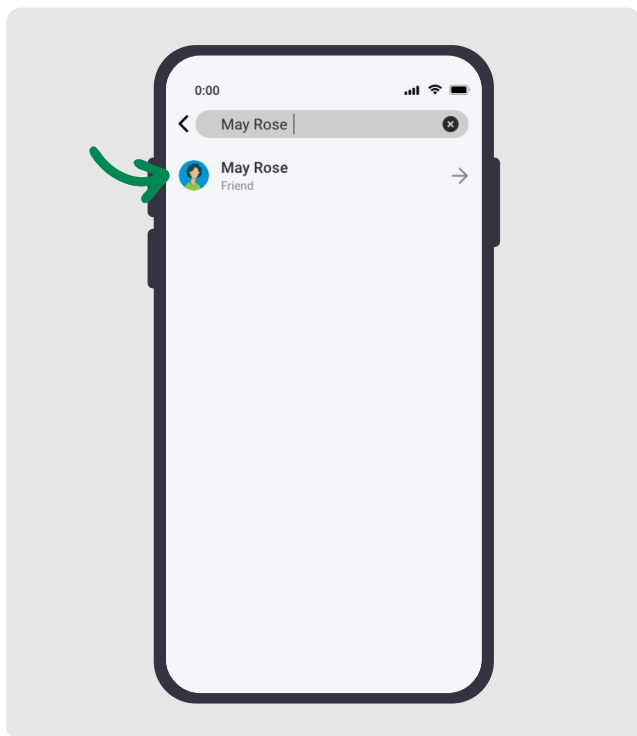
៣. ជ្រើសរើស "more" ដែលមានលក្ខណៈជាបន្ទាត់ត្រេប៊ី បន្ទាប់មកជ្រើសរើស "setting and privacy" ពីផ្ទាំងបញ្ជី ដែលលេចឡើង

៤. អូសចុះក្រោម រួចជ្រើសរើសពាក្យ "log out"

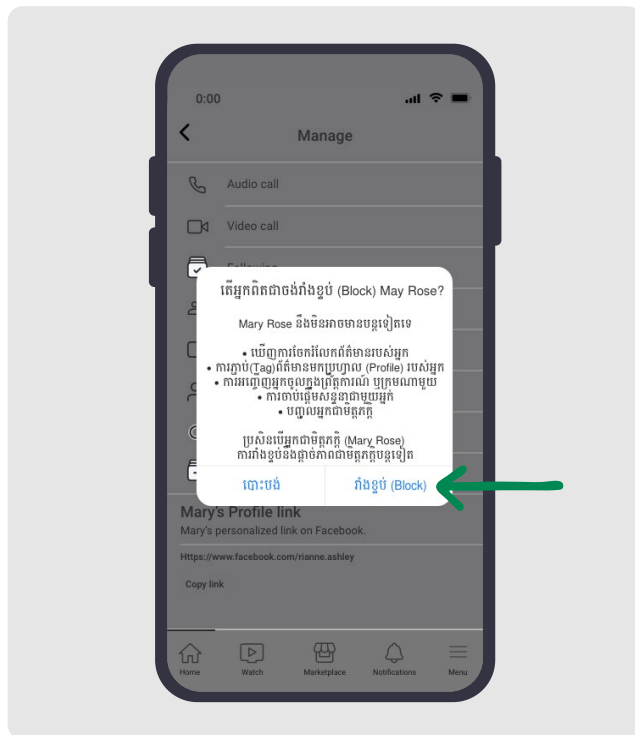
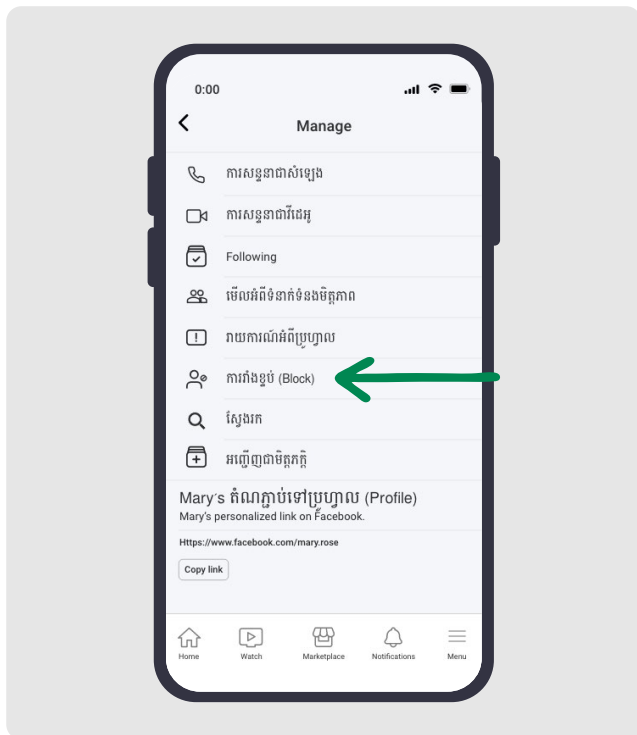
ការរំខង (Blocking)

កម្មវិធី FACEBOOK

១. បើកកម្មវិធី Facebook បន្ទាប់មកចុចលើឈ្មោះគណនី Facebook ដែលអ្នកចង់រំខង (Block)

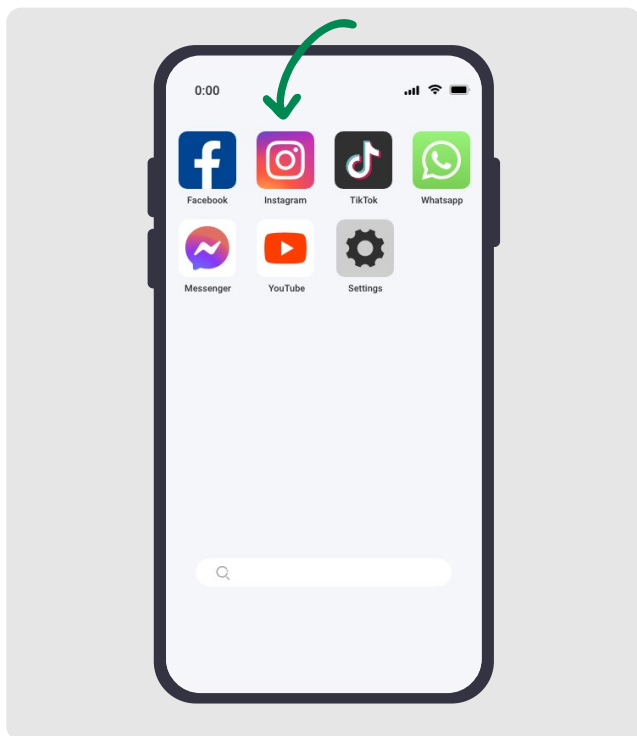
២. ចូលក្នុងប្រូហ្វាលរបស់ពួកគេ ចុចលើបន្ទាត់ត្រេស៊ី

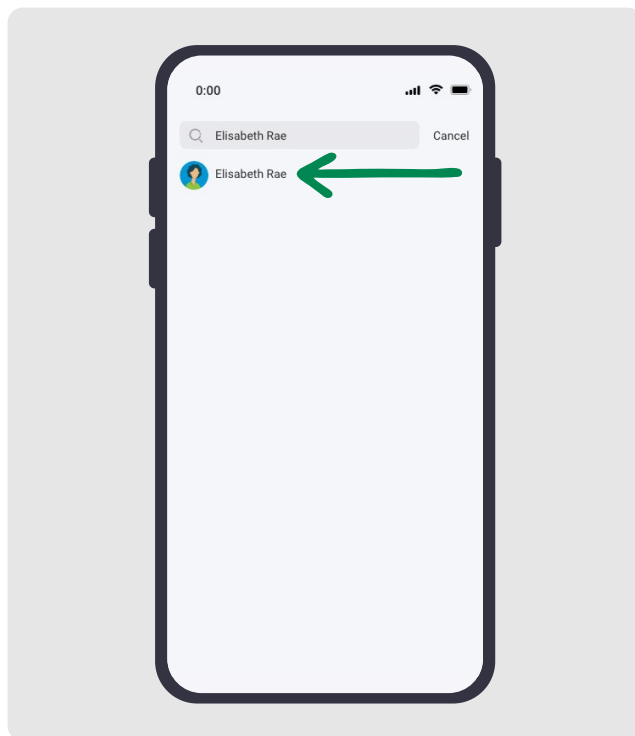
៣. ចុចលើពាក្យ "Block"

៤. ទំព័រមួយនឹងលេចឡើង រួចស្ទង់បញ្ជាក់។ សូមធ្វើការចុចលើពាក្យ "Block" ម្តងទៀត

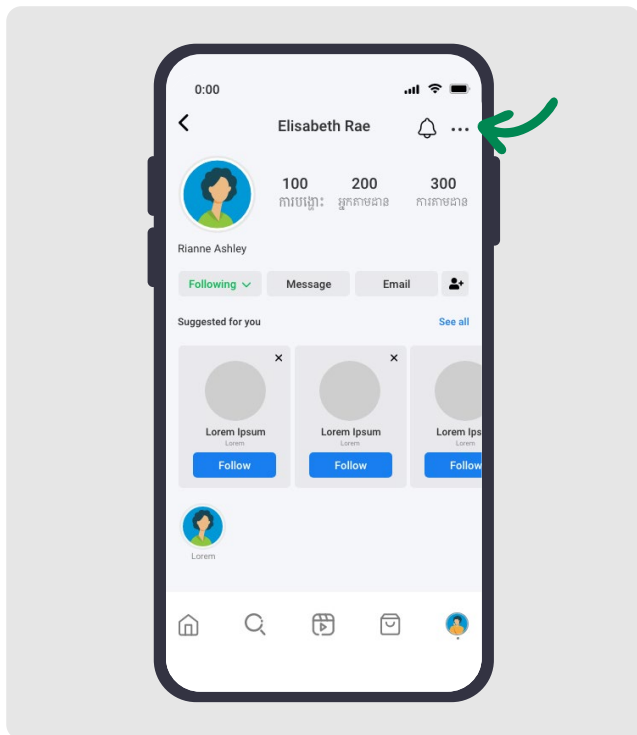
កំណត់ (BLOCK) កម្មវិធី INSTAGRAM

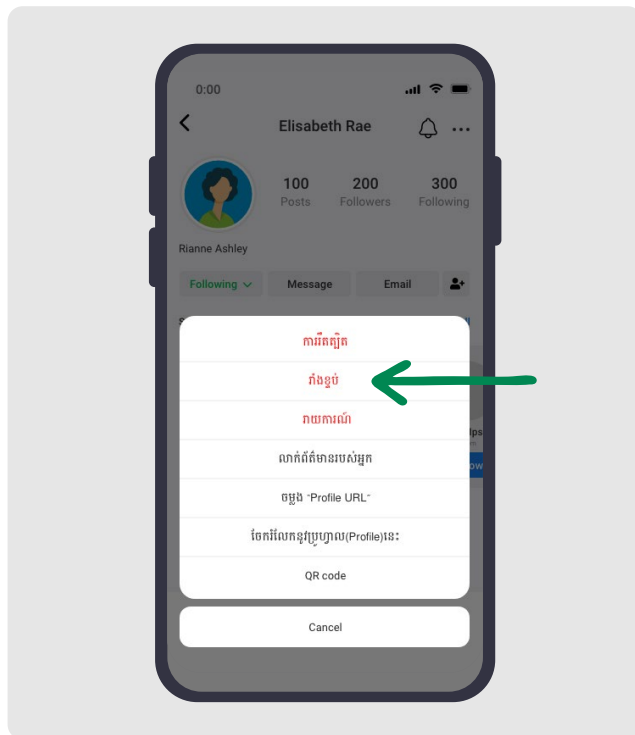
១. បើកកម្មវិធី Instagram

២. ចុចលើប្រូហ្វាល (Profile) ណាដែលអ្នកចង់កំណត់

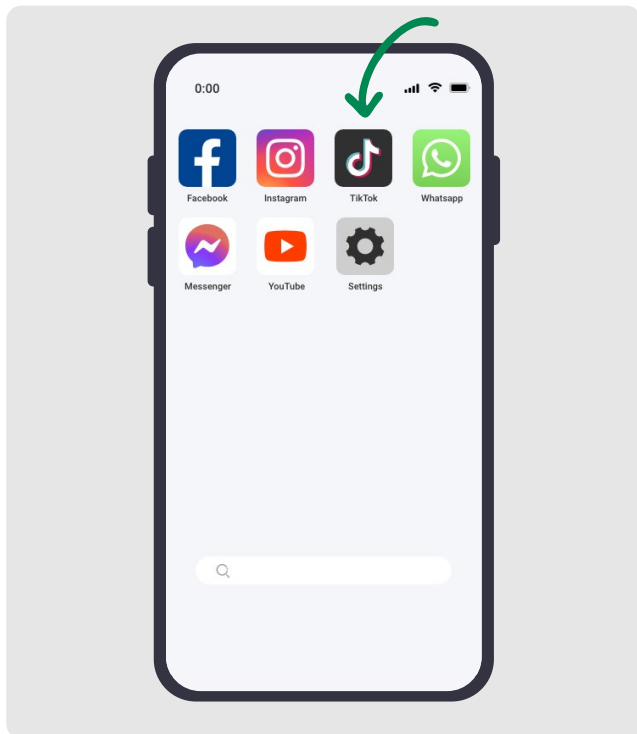
៣. ចុចលើបន្ទាត់ត្រីប៊ី

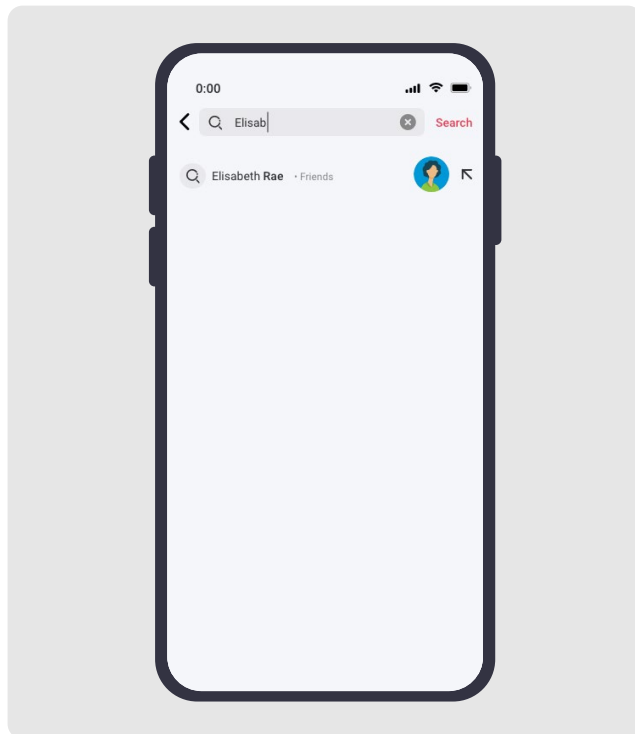
៤. ជ្រើសរើសពាក្យ "Block" បន្ទាប់មកធ្វើការបញ្ជាក់

កំណត់ (BLOCK)

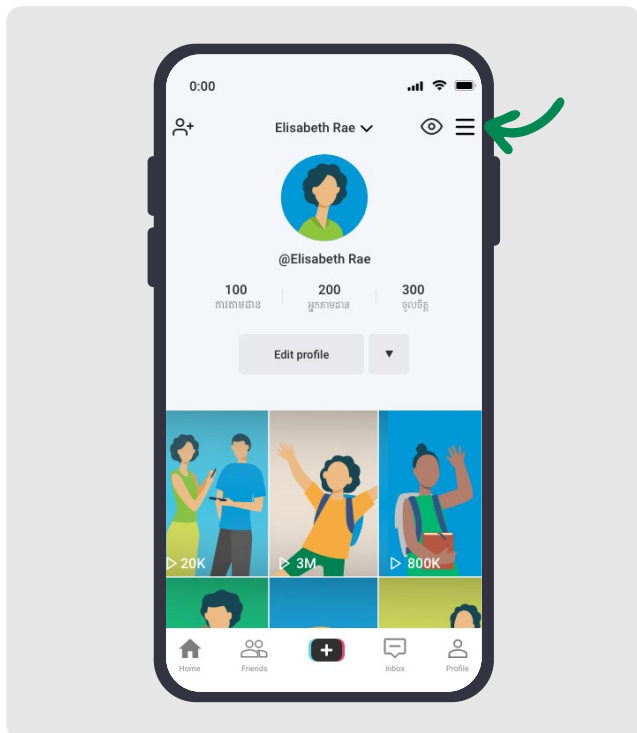
កម្មវិធី TIKTOK

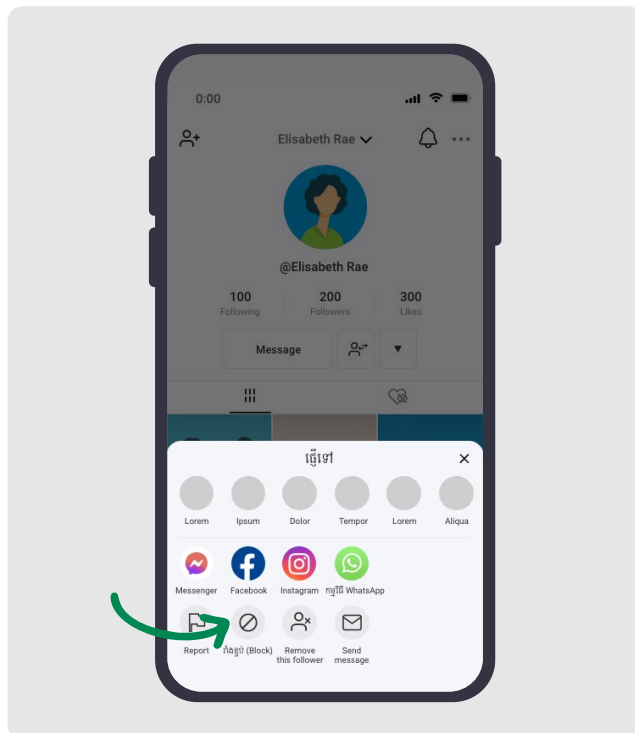
១. បើកកម្មវិធី Tiktok

២. ចុចលើពាក្យ Profile ដែលអ្នកចង់រាំងខ្ទប់ Block

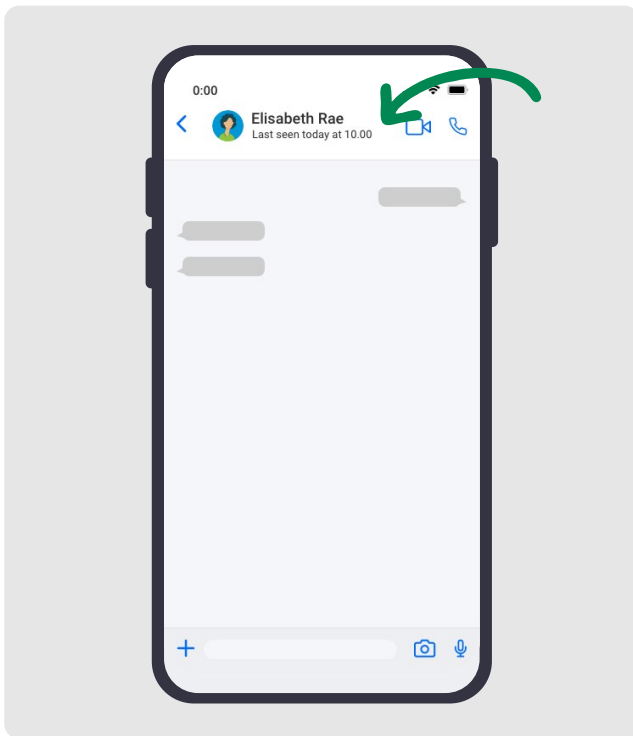
៣. ចុចលើបន្ទាត់ត្រូបី

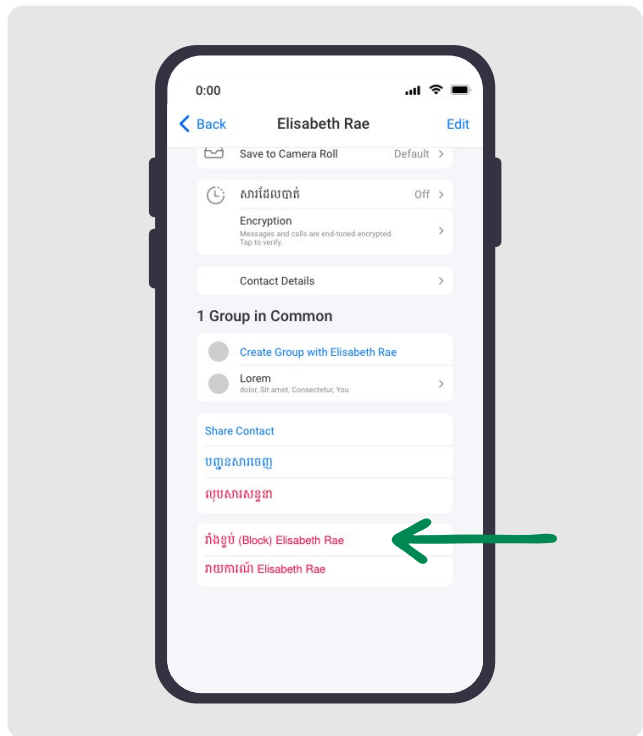
៤. ជ្រើសរើស "Block" នៅលើផ្ទាំងបញ្ជីដែលលេចឡើង បន្ទាប់មកចុច "Confirm"

រំពងទប់ (BLOCK)

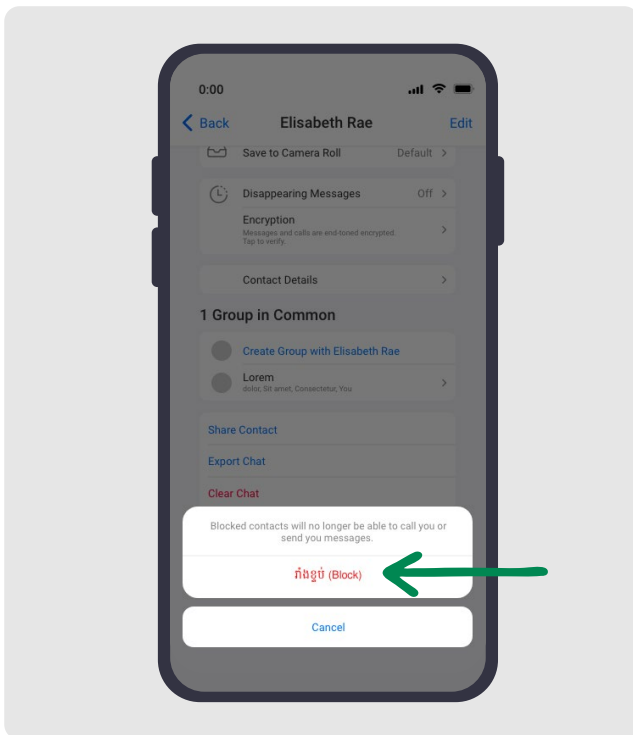
កម្មវិធី WHATSAPP

១. នៅក្នុងសារ ចុចលើបន្ទាត់ត្រីប៊ី

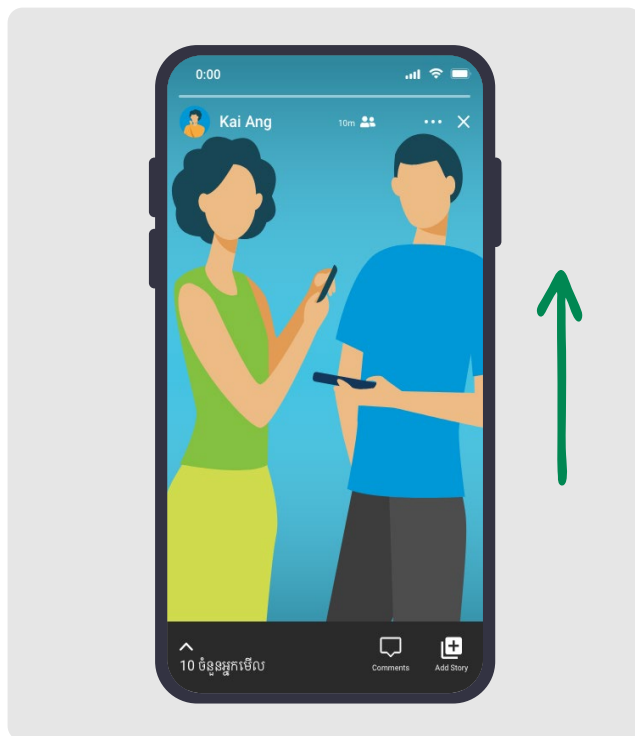
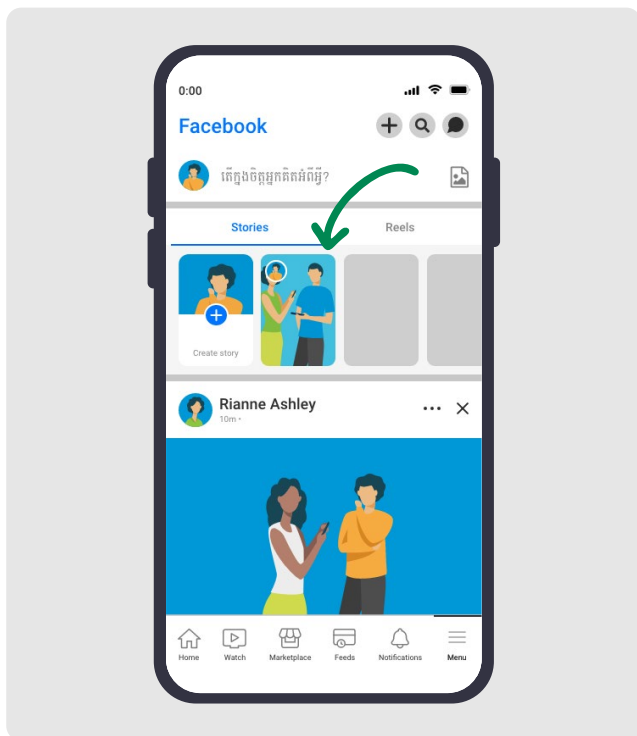
២. ចុចលើពាក្យ "more" បន្ទាប់មកចុចលើពាក្យ "Block"

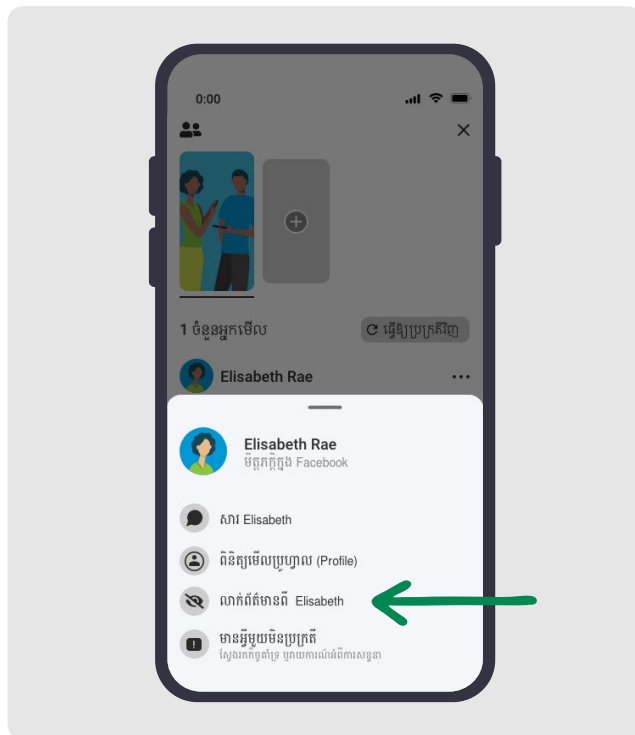
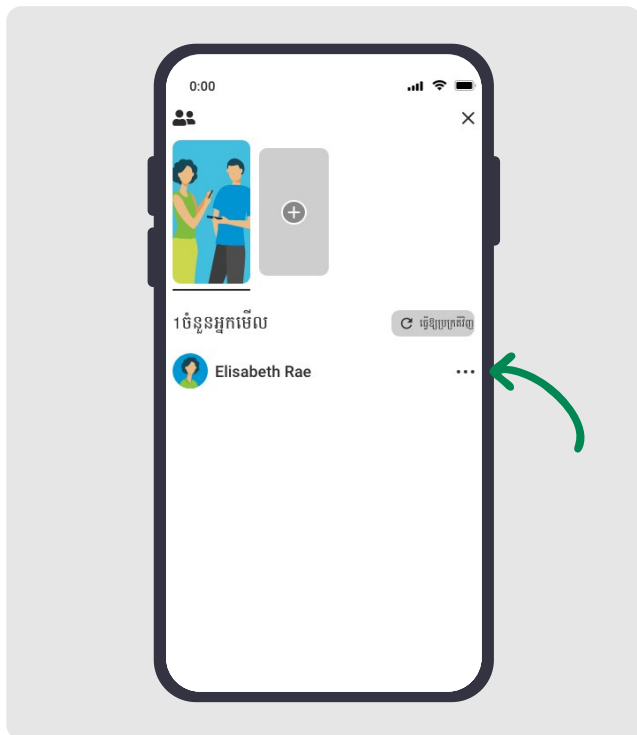
៣. អ្នកអាចត្រូវផ្តល់នូវហេតុផល ឬចុចលើពាក្យ "Block"

ការណត់

កម្មវិធី FACEBOOK

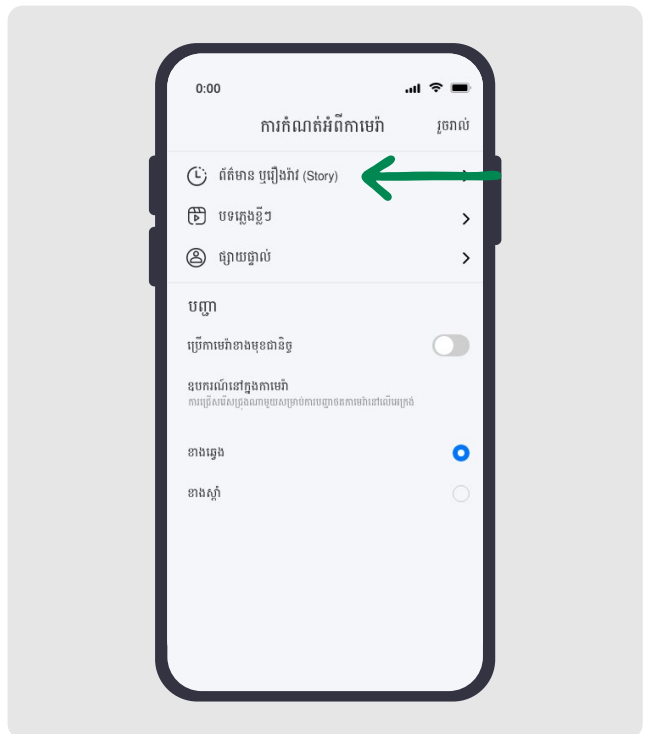
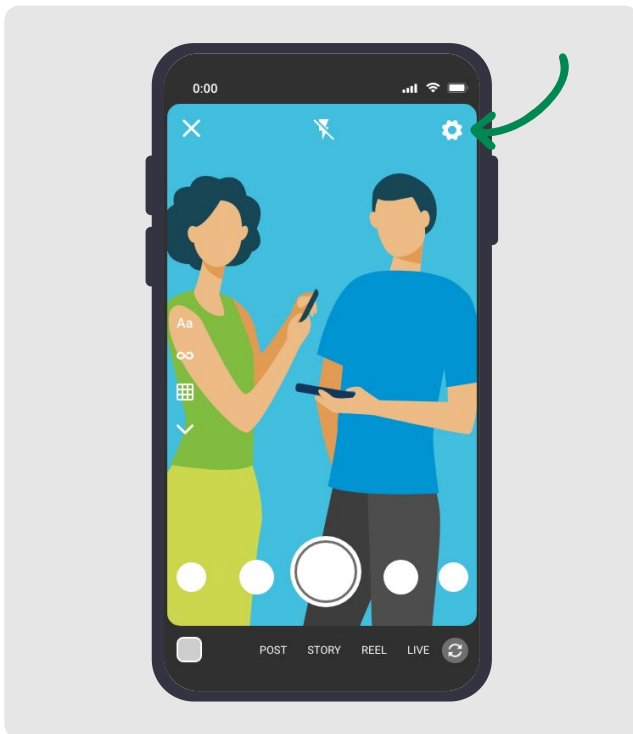
១ .បើកកម្មវិធី Facebook បន្ទាប់មកចុចលើព័ត៌មានរបស់អ្នក ២. អូសលើអេក្រង់របស់អ្នក

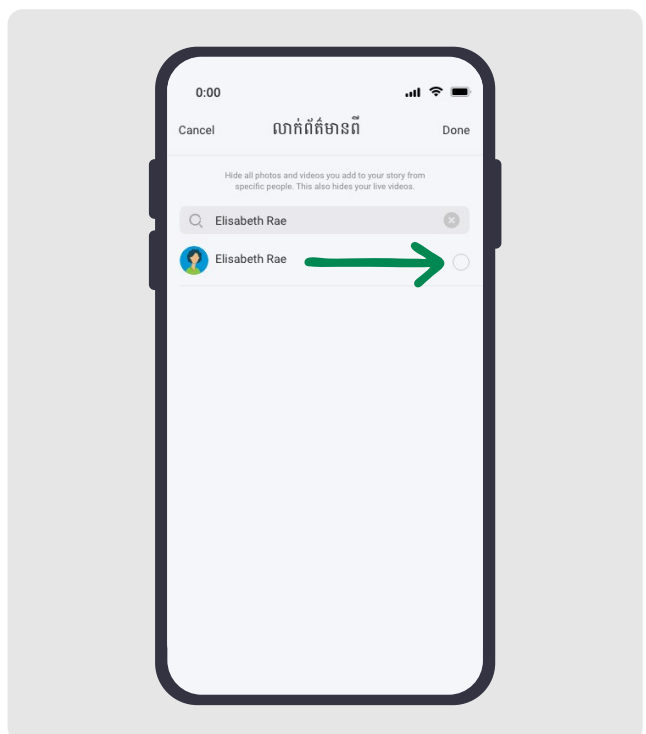
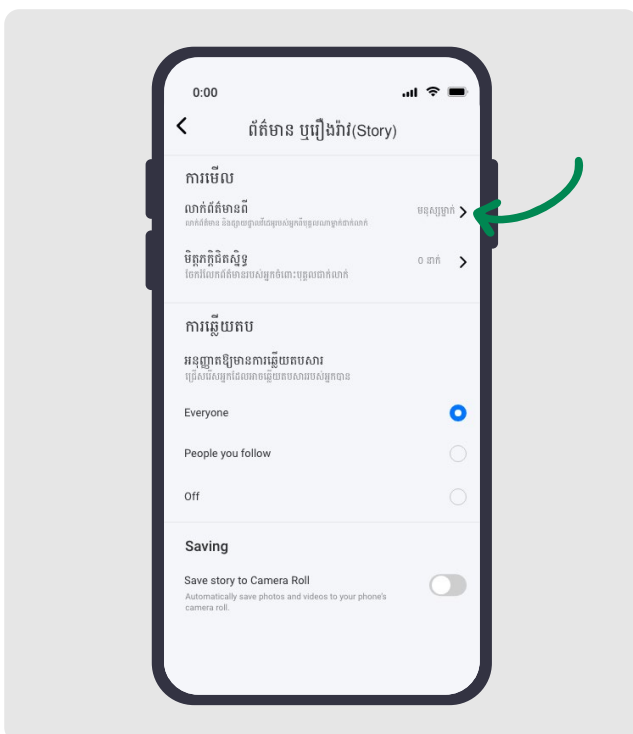
៣. ជ្រើសរើសចំណុច ចុចបី លើគណនីរបស់មនុស្សដែលអ្នក ៤. ជ្រើសរើស "hide story" បន្ទាប់មកព័ត៌មានរបស់អ្នកនឹង
ចង់លាក់ព័ត៌មាន លាក់ពីពួកគេ

ការណត់

កម្មវិធី INSTAGRAM

១. បើកកម្មវិធី Instagram រួចអូសទៅស្តាំដើម្បីបង្ហាញមុខងារ ២. ជ្រើសរើស “story”
ការមើរ ហើយជ្រើសរើសការកំណត់មុខងារ

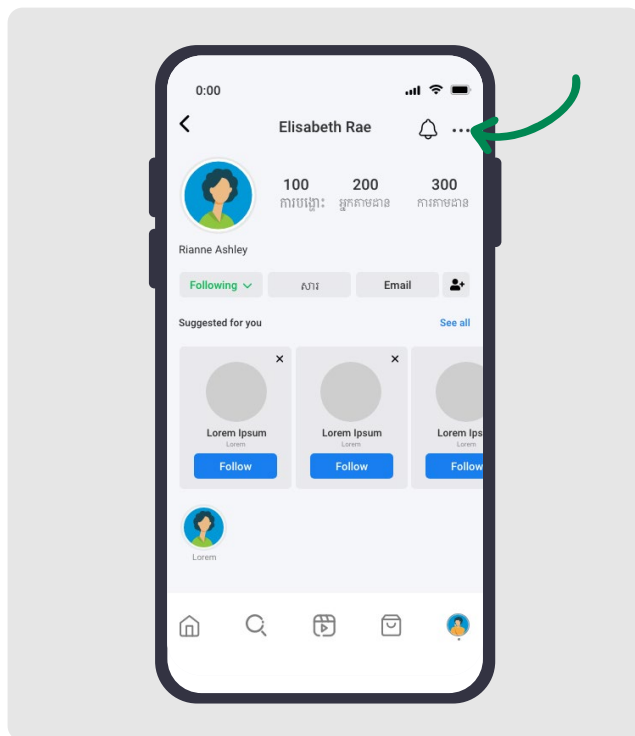
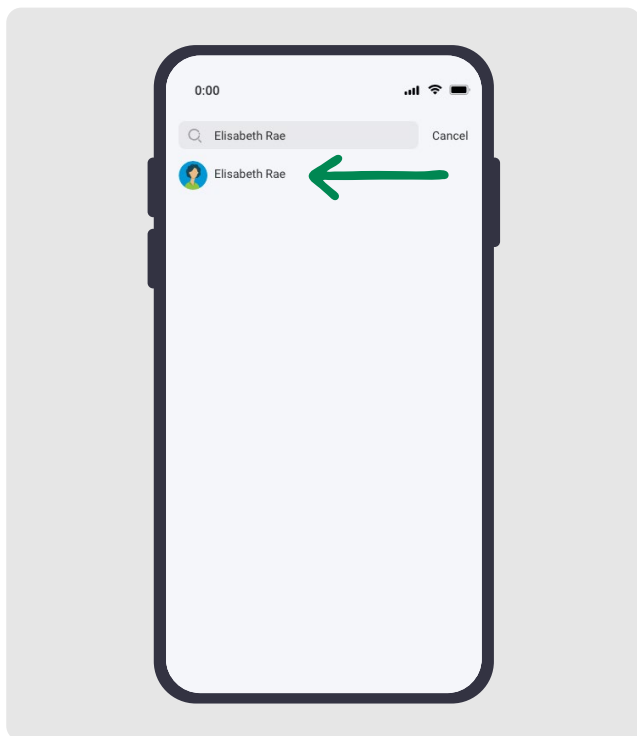

៣. ជ្រើសរើសពាក្យ “hide story from” នៅក្នុងឧទាហរណ៍ នេះ ព័ត៌មាន ឬរឿងរ៉ាវត្រូវបានលាក់ពីបុគ្គលណាម្នាក់ រួចហើយ

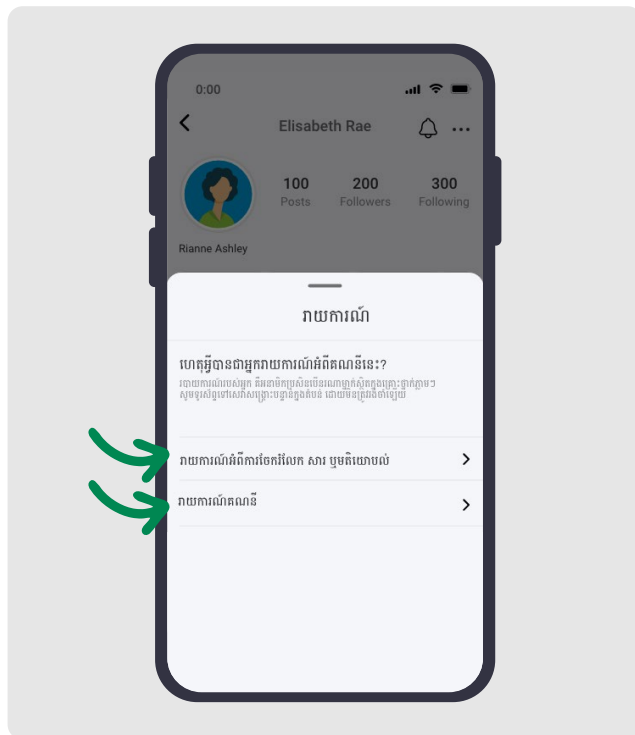
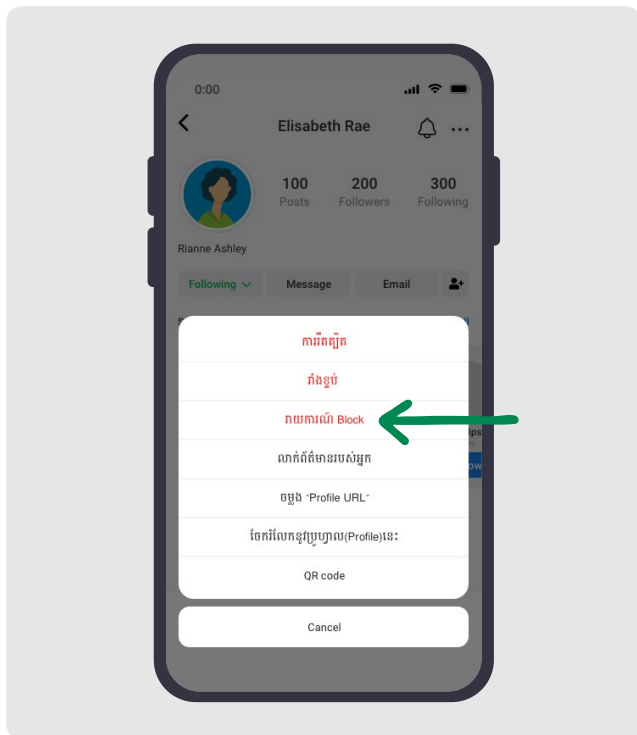
៤. ជ្រើសរើស “Circle” សម្រាប់គណនីដែលអ្នកចង់លាក់ ព័ត៌មានពីពួកគេ

ការរាយការណ៍

កម្មវិធី INSTAGRAM

១.បើកកម្មវិធី Instagram រួចចុចលើប្រូហ្វាល (Profile) របស់ ២.ចុចលើបន្ទាត់ត្រៃបី
បុគ្គល ដែលអ្នកចង់រាយការណ៍

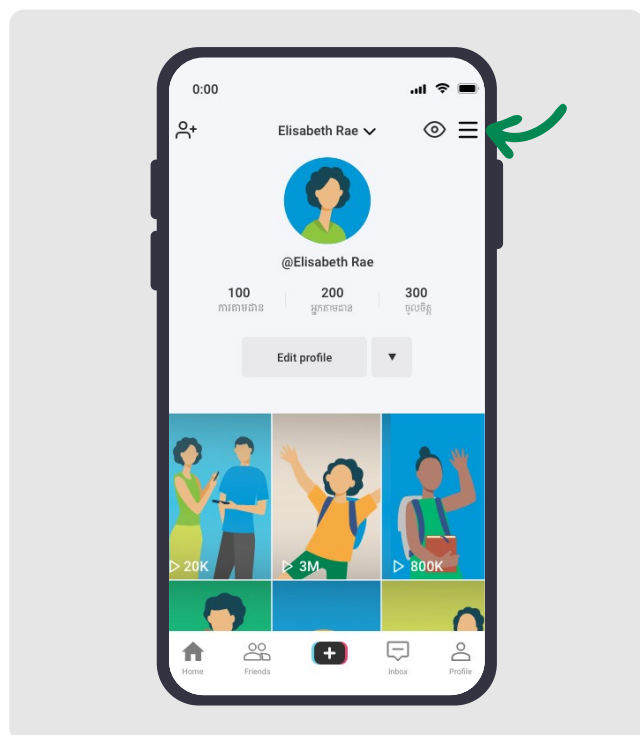

៣.ជ្រើសរើស "Report"

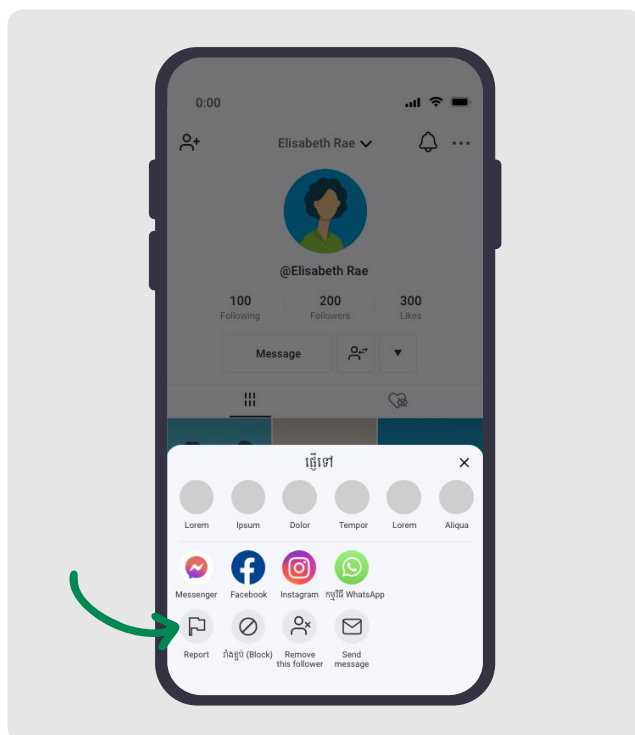
៤.បន្ទាប់មកអ្នកមានជម្រើសចំនួន ២ ។ អ្នកអាចរាយការណ៍
អំពីការបង្ហាញមតិយោបល់ ឬគណនីទាំងមូល។

របាយការណ៍គណនី

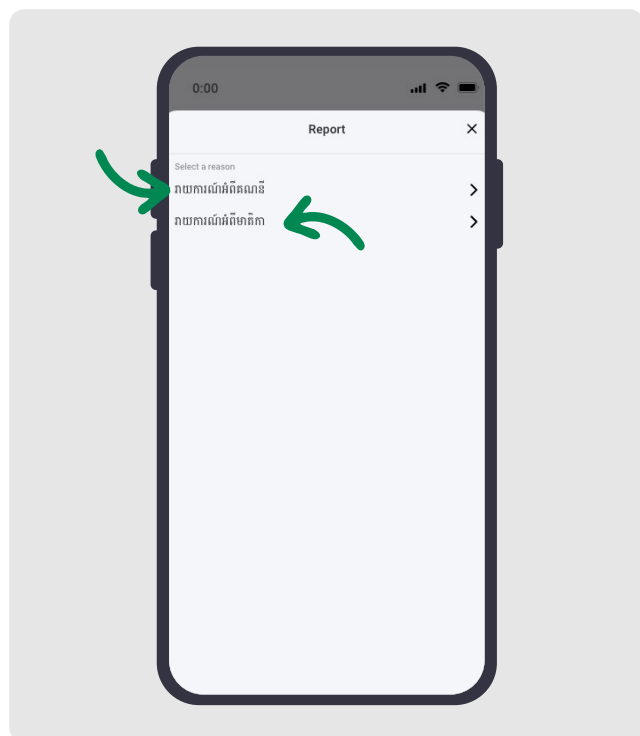
កម្មវិធី TIKTOK

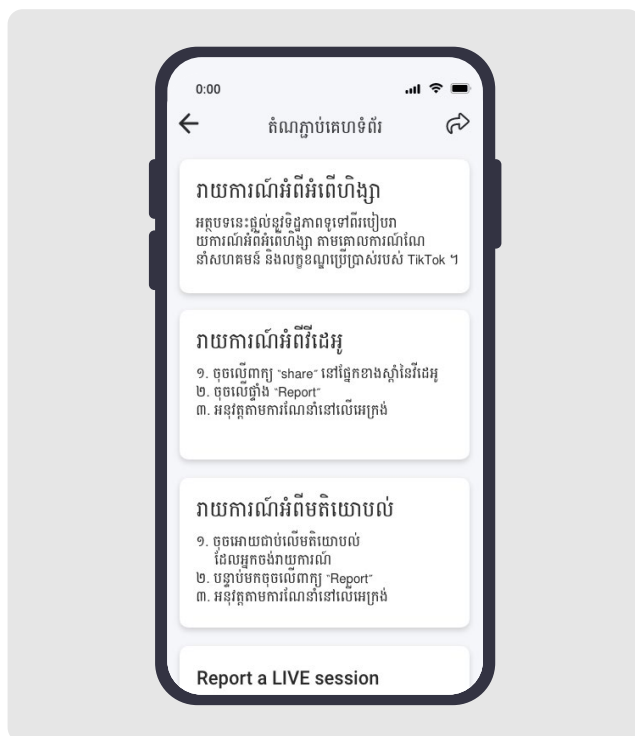
១. ចូលទៅប្រូហ្វាលដែលអ្នកចង់របាយការណ៍ បន្ទាប់មកចុចលើបន្ទាត់ត្រេប៊ី

២. ចុចលើពាក្យ "Report"

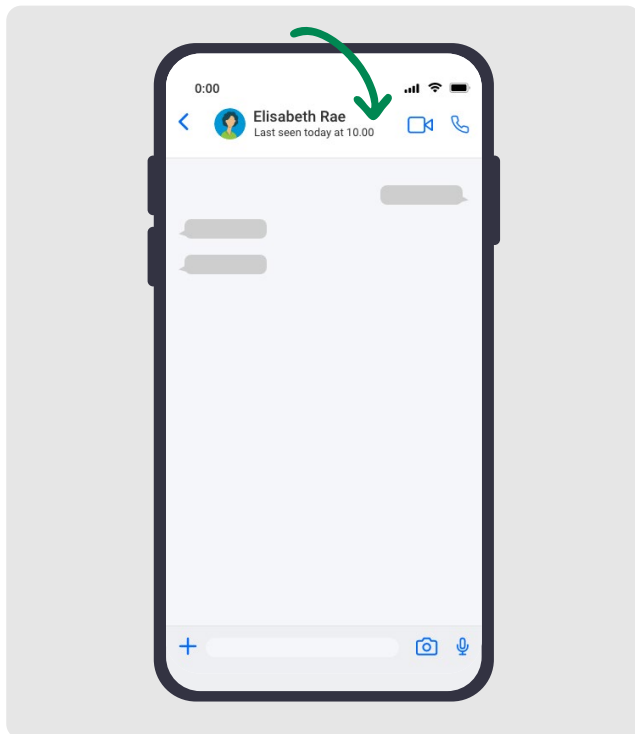

៣. បន្ទាប់មក អ្នកអាចជ្រើសរើសការរបាយការណ៍អំពីគណនីឬមាតិកា

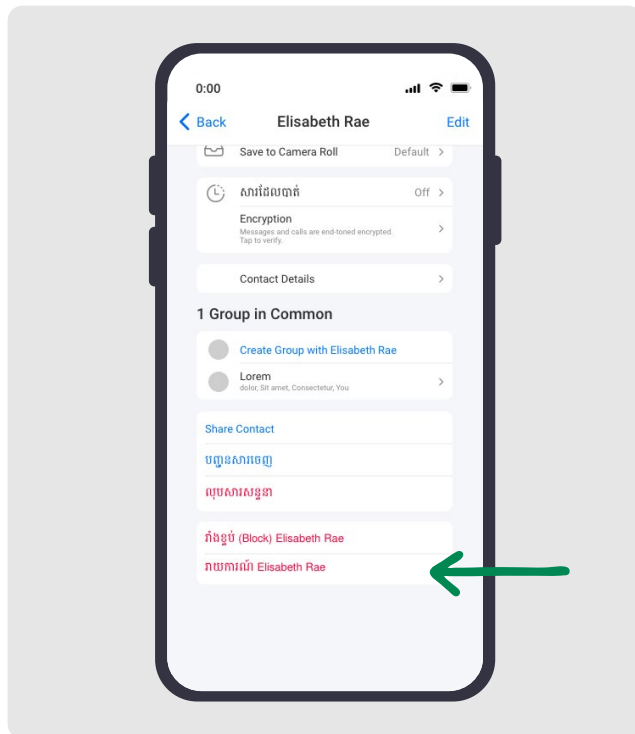

៤. ប្រសិនបើអ្នកជ្រើសរើសមាតិកា (content) នឹងមានជម្រើសផ្សេងៗទៀតដើម្បីចុចបន្តទៀត

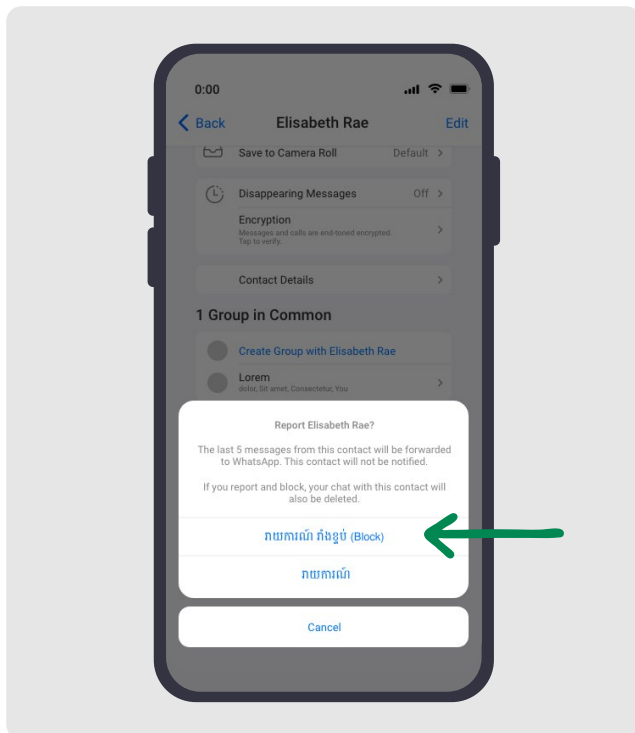
របៀបរាយការណ៍ កម្មវិធី WHATSAPP

១. ចុចលើបង្ហាត់ត្រូប៊ី

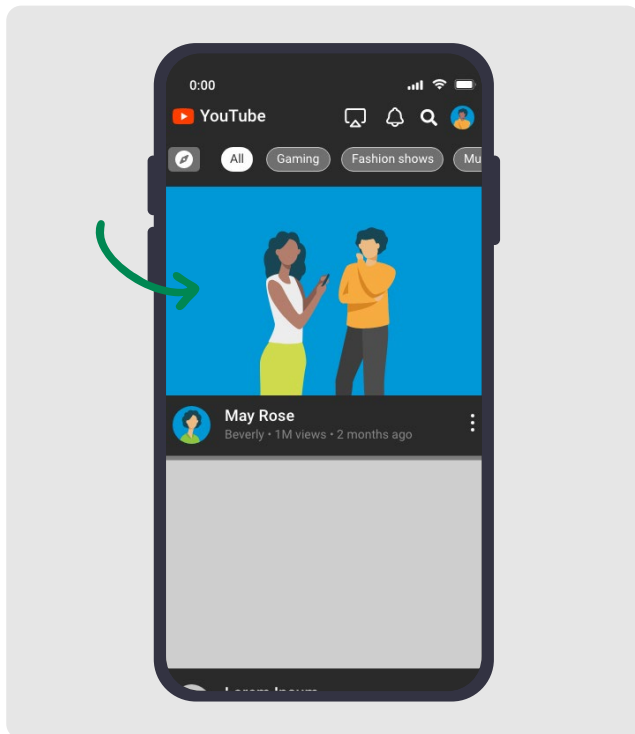
២. ចុចលើពាក្យ "Report"

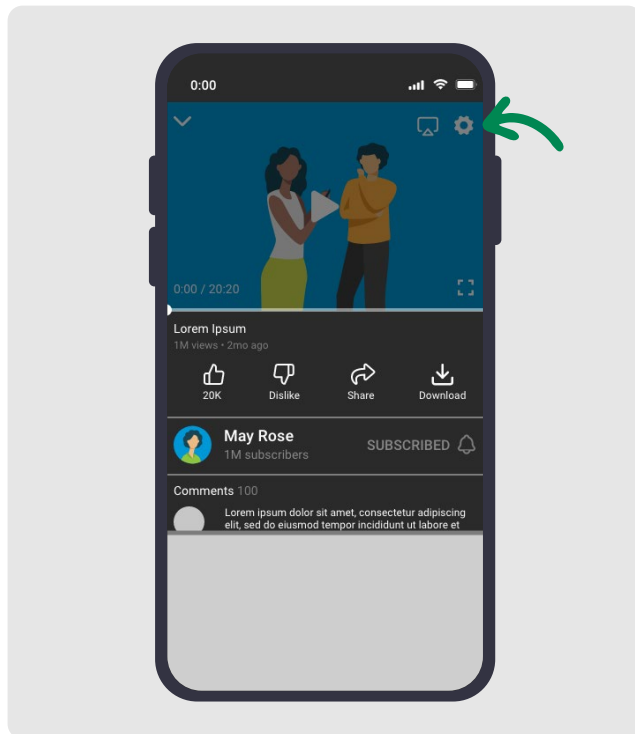
៣. នៅពេលដែលអ្នករាយការណ៍ អ្នកក៏មានជម្រើសសម្រាប់
រាំងខ្ទប់ទំនាក់ទំនង និងលុបបន្លំសារចាស់ៗផងដែរ

របៀបការណ៍

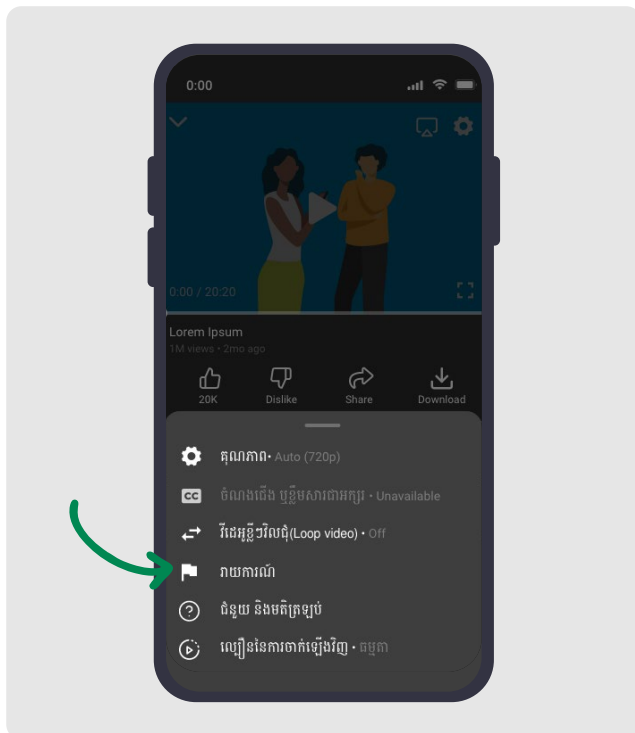
កម្មវិធី YOUTUBE

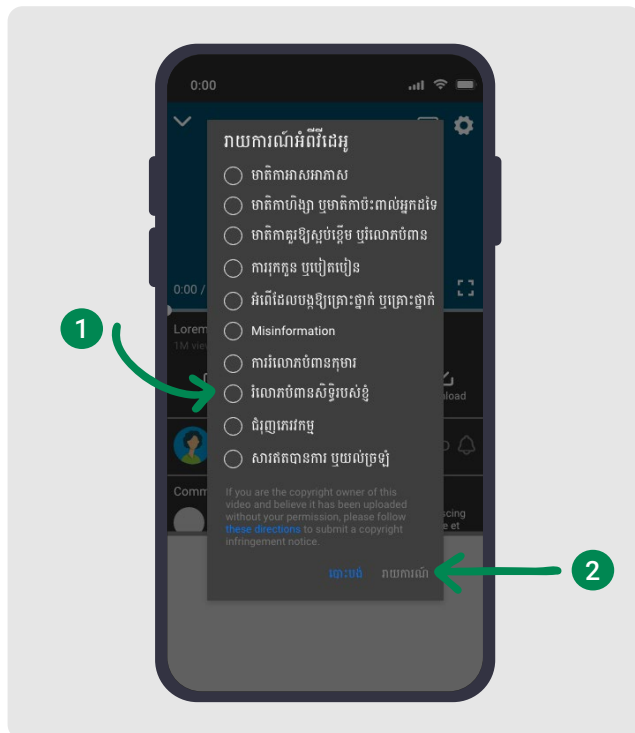
១. ជ្រើសរើសវីដេអូ

២. ចុចលើរូប "Settings"

៣. ចុចលើពាក្យ "Report"

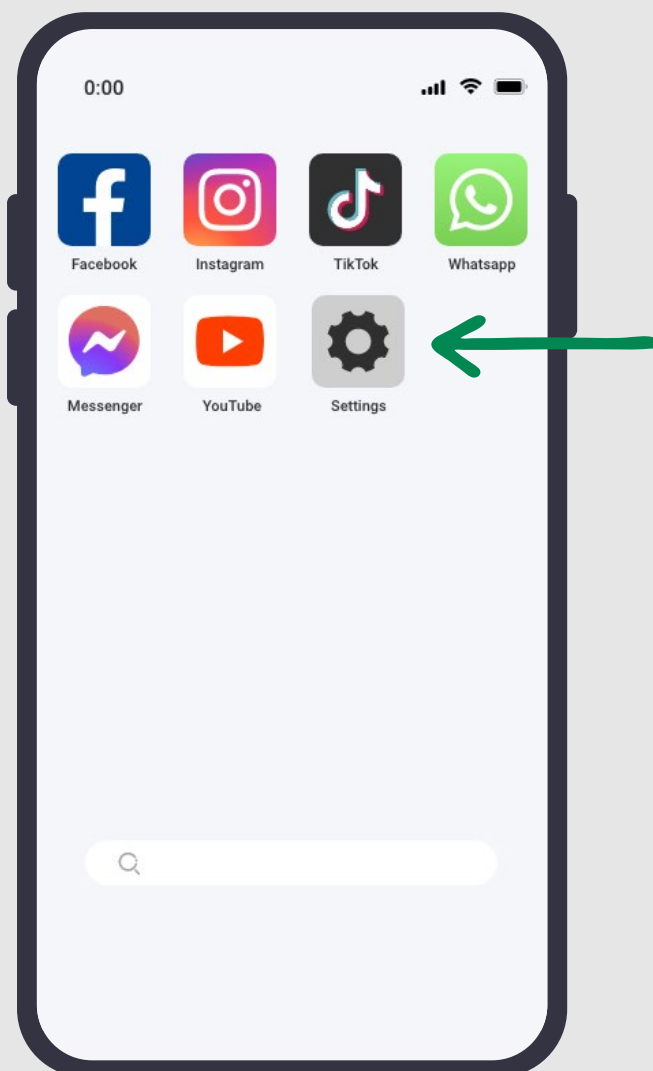

៤. ជ្រើសរើសមូលហេតុក្នុងបញ្ជី បន្ទាប់មកចុច លើពាក្យ "report"

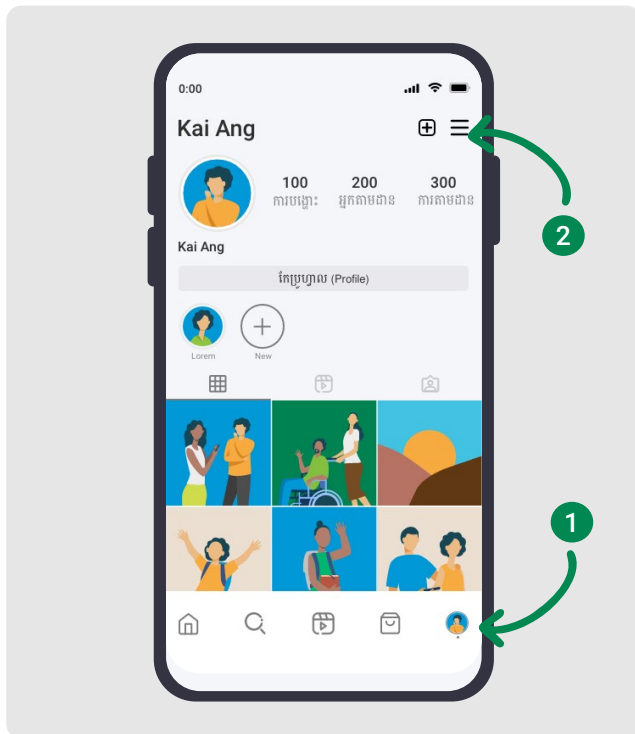
ការកំណត់ទូទៅ

WHATSAPP

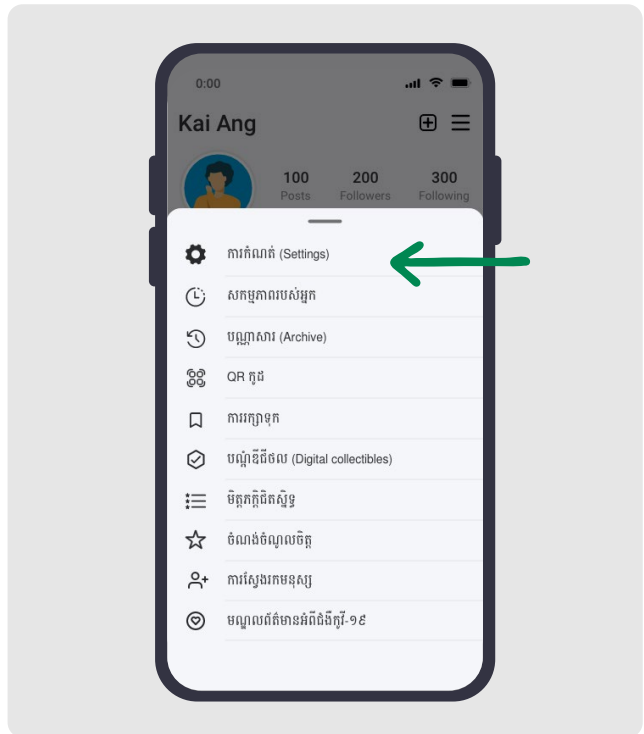
- ចុចបើកលើ “Settings” នៅក្នុងឧបករណ៍របស់អ្នក។ ចូរចងចាំថា វាមិនស្ថិតនៅក្នុងកម្មវិធី WhatsApp ដោយស្វ័យប្រវត្តិទេ។ “Settings” ជាទូទៅ មានរាងដូចកងចក្រ ឬស្ពឺ
- ស្វែងរកការអនុញ្ញាតកម្មវិធី ដែលមាននៅក្នុងបញ្ជី
- អូសលើអេក្រង់ហើយរកពាក្យ “WhatsApp”
- ស្វែងរក “Location” នៅក្នុង “Settings”
- ជ្រើសរើសការកម្រិត ដូចជា “Never” “Don’t allow” ឬ “Ask every time”

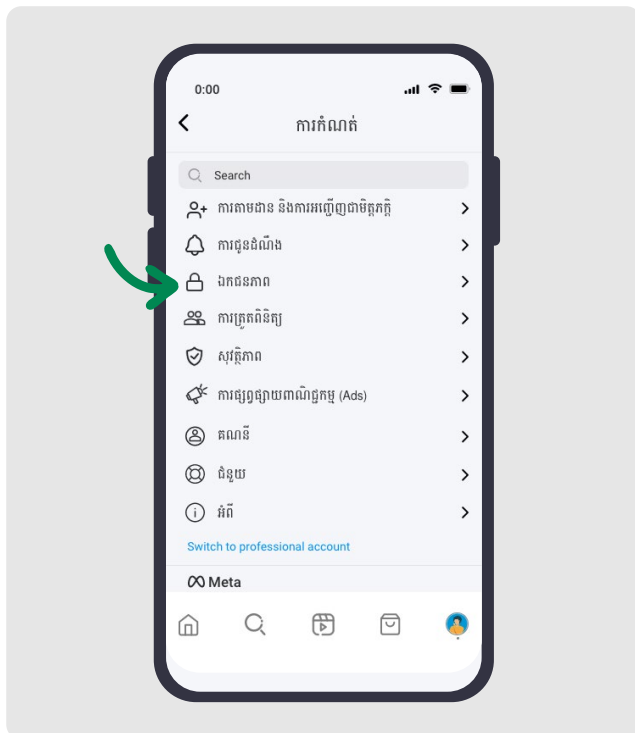
ការបោះ និងការគ្រប់គ្រង កម្មវិធី INSTAGRAM

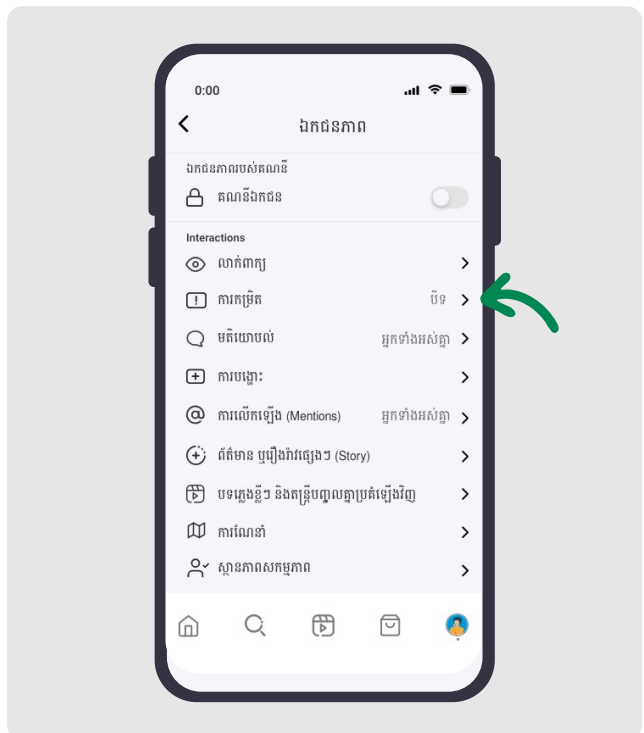
១. បើកកម្មវិធី Instagram រួចជ្រើសរើសប្រូហ្វាល(Profile) របស់អ្នក

២. ជ្រើសរើស "Settings" ពីបញ្ជីផ្ទាំងដែលលេចឡើង

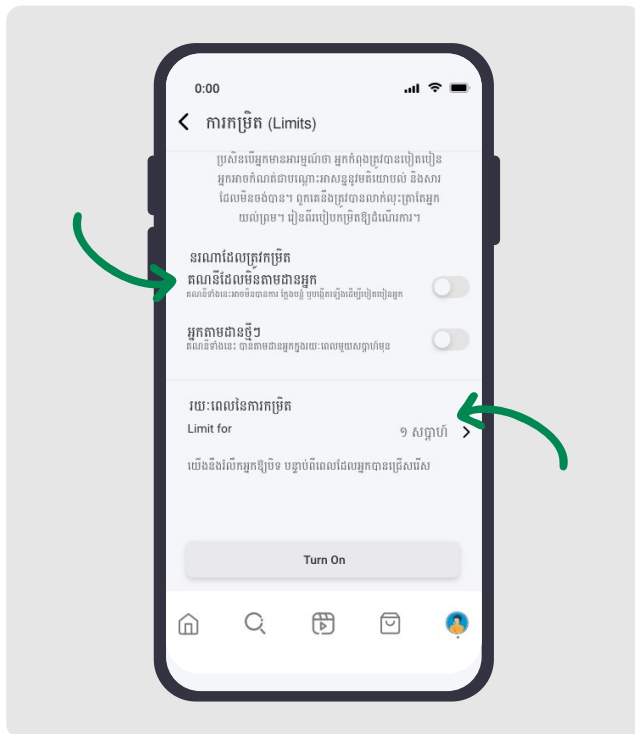
៣. ជ្រើសរើស "privacy" ដែលមានរូបសោ ជាតំណាង

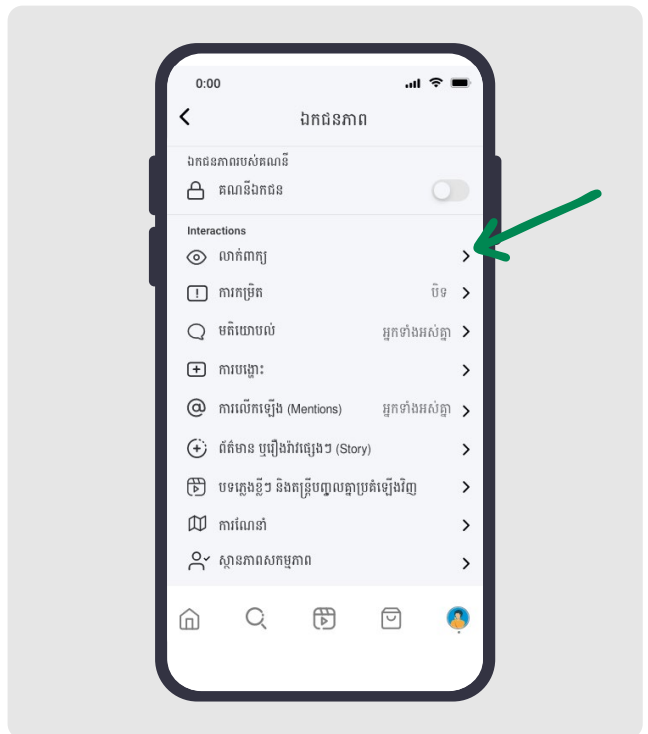
៤. បន្ទាប់មក ជ្រើសរើសពាក្យ "limit"

ការបោះ និងការកម្រិត

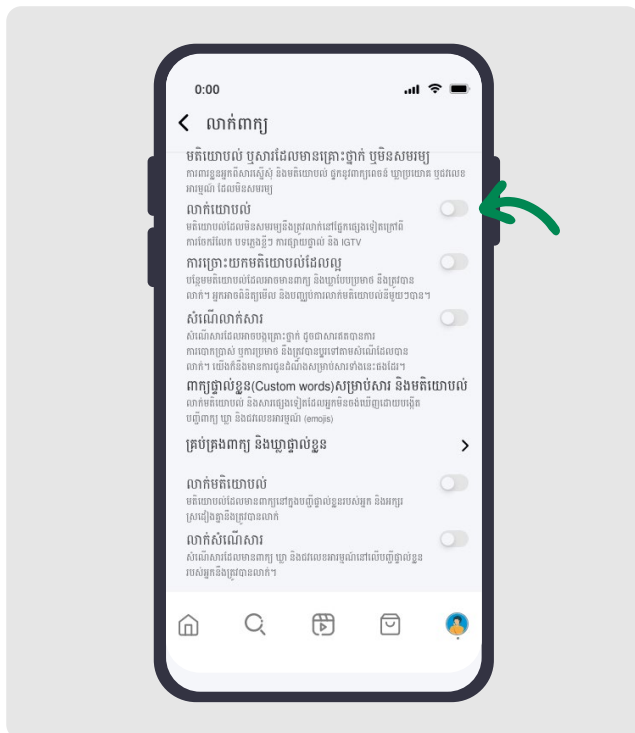
កម្មវិធី INSTAGRAM

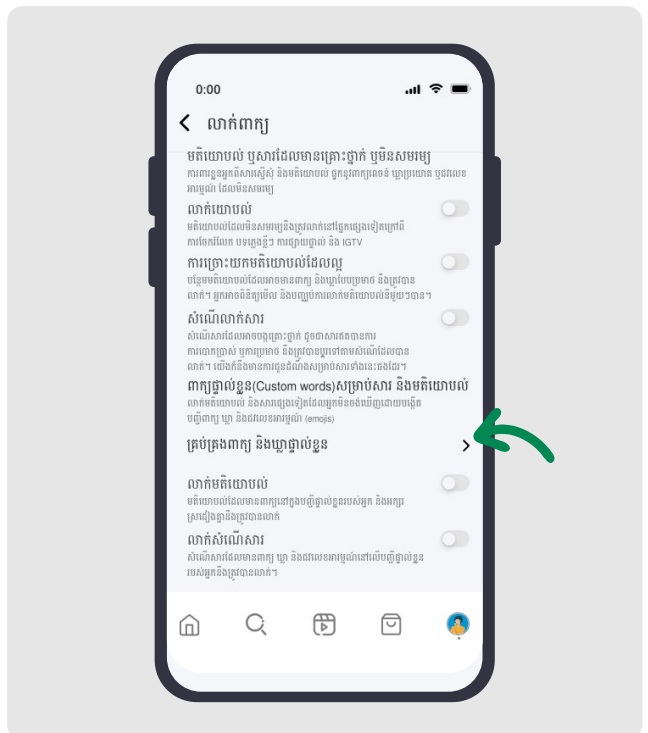
៥. នៅទីនេះ អ្នកអាចកម្រិតមនុស្សដែលអាចសរសេរមតិយោបល់នៅលើគណនីរបស់អ្នក បានរហូតដល់ ៤ សប្តាហ៍។

៦. ជ្រើសរើស "hidden word" បញ្ជីឯកជនភាពក៏អាចឱ្យអ្នកធ្វើការកំណត់អំពីមាតិកាមិនសមរម្យ

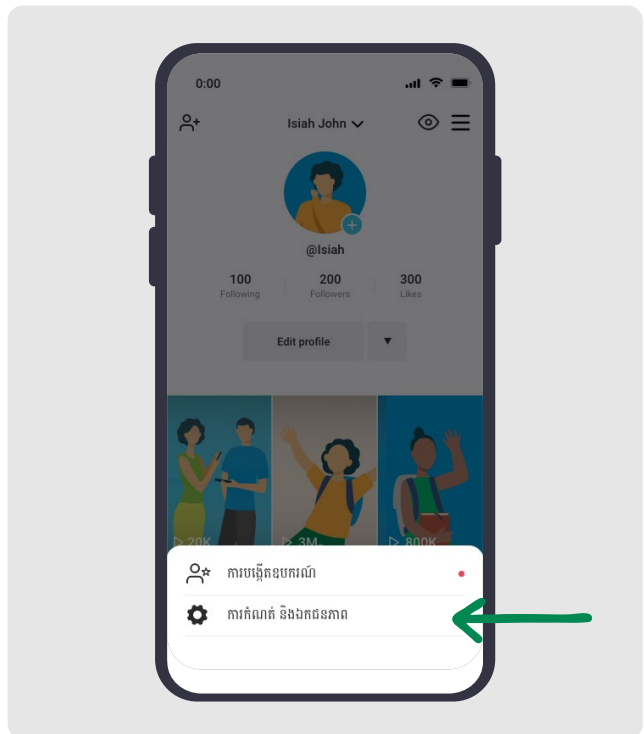
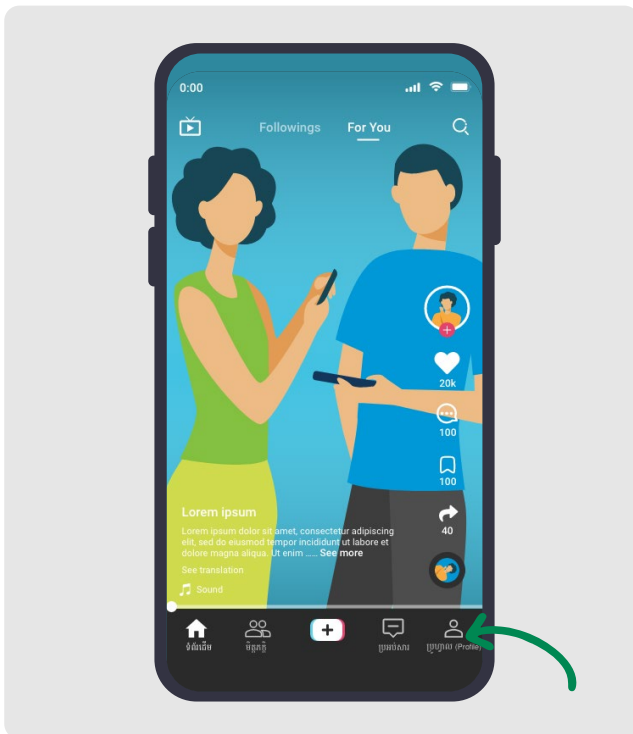
៧. ចុច "hidden comments" និង "hide message request" ដើម្បីឱ្យកម្មវិធី Instagram ធ្វើការបោះលើមតិយោបល់ និងការស្នើសុំដែលមានលក្ខណៈមិនសមរម្យជាស្វ័យប្រវត្តិ

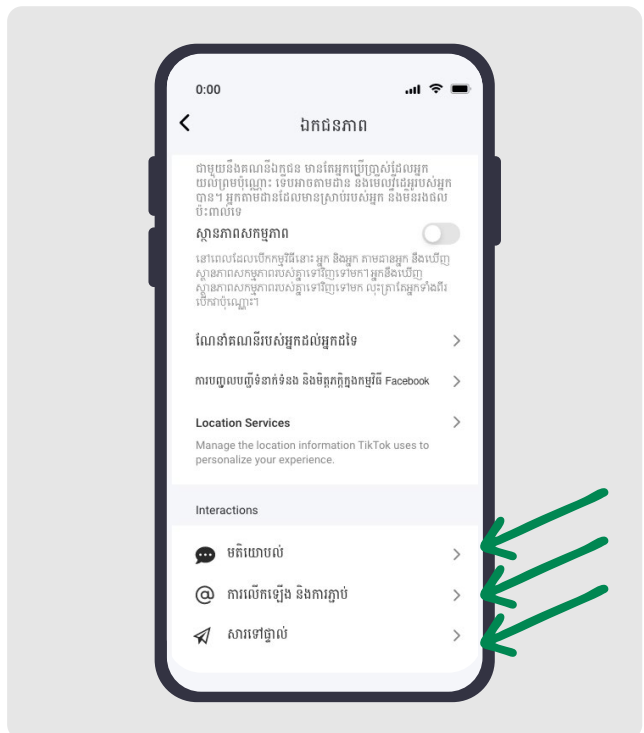
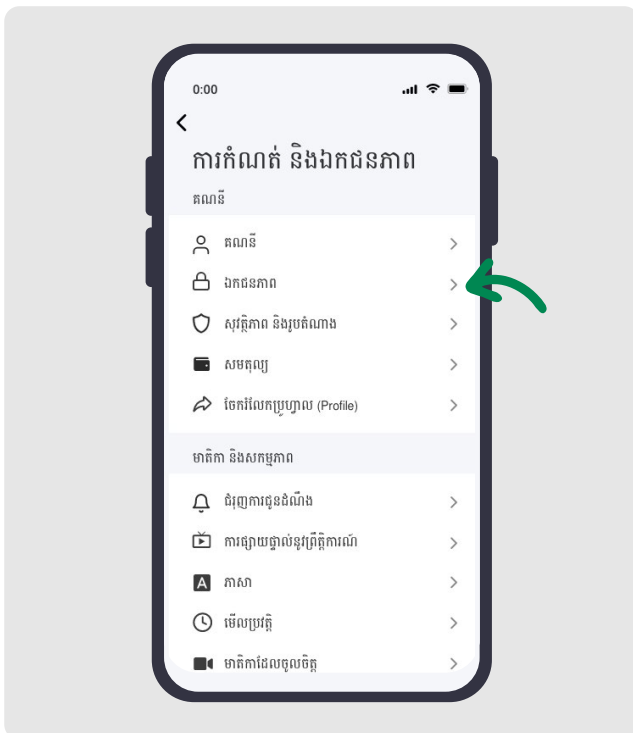
៨. មុខងារ "manage custom words and phrases" អាចត្រូវបានបង្កើតឡើងជាមួយនឹងពាក្យ ឃ្លា ឬជំរឿនអារម្មណ៍។ ជ្រើសរើសពាក្យដែលបង្ហាញខាងក្រោម ដើម្បីបន្ថែមឃ្លាទាំងនេះ។

Limiting and Filters

កម្មវិធី TIKTOK

១. បើកកម្មវិធី TikTok នឹងជ្រើសរើសប្រូហ្វាល (Profile) របស់អ្នក
២. ជ្រើសរើស "setting និង privacy" ពីផ្ទាំងបញ្ជីដែលលេចឡើង

៣. ជ្រើសរើស "privacy" ដែលមានរូបសោ ជាតំណាង
៤. បន្ទាប់មកជ្រើសរើសមួយក្នុងចំណោម comment, mentions, tag ឬ direct messages ដើម្បីកំណត់អ្នកផ្ញើ

រៀបរៀងដោយក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា សហការជាមួយ

ឧបត្ថម្ភការអភិវឌ្ឍដោយ

ឆ្នាំ ២០២៤